

Analýza vlivu koronaviru (terorismu) na cestovní ruch

Oldřich Mokroš

Bakalářská práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Oldřich Mokroš**
Osobní číslo: **L18091**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Analýza vlivu koronaviru (terorismu) na cestovní ruch**

Zásady pro vypracování

1. Na základě dostupných zdrojů zpracujte teoretickou část dané problematiky.
2. Zpracujte analýzu a vyhodnoťte dopady koronaviru (terorismu) na cestovní ruch.
3. Na základě provedené analýzy navrhnete nápravná opatření vedoucí ke zlepšení aktuálního stavu dané problematiky.

Forma zpracování bakalářské práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. KOTLER, Philip, John T. BOWEN a James C. MAKENS. Marketing for hospitality and tourism. 6th ed. Harlow: Pearson, 2014. ISBN 978-1-292-02003-7.
2. PALATKOVÁ, Monika. Mezinárodní turismus: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, změny mezinárodního turismu v důsledku globálních změn, evropská integrace a mezinárodní turismus. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4862-7.
3. ORIEŠKA, Ján. Služby v cestovním ruchu. Praha: Idea servis, 2010. ISBN 978-80-85970-68-5.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Marek Tomašík, Ph.D.**
Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2020**

Termín odevzdání bakalářské práce: **14. května 2021**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 14.5.2021

Jméno a příjmení studenta: Oldřich Holuša

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se věnuje analýze vlivu koronaviru na cestovní ruch. V rámci práce je provedena analýza PEST makroekonomického prostředí cestovního ruchu v České republice, na kterou navazuje dotazníkové šetření, jeho následné vyhodnocení a SWOT analýza. V závěru práce jsou uvedeny případné návrhy pro zlepšení situace v sektoru cestovního ruchu.

Klíčová slova: cestovní ruch, koronavirus, pandemie, analýza, vliv, Česká republika

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with analysis of impact Coronavirus on tourism. This thesis includes an analysis PEST of the macroeconomic environment of tourism in Czech Republic, which is followed by survey, its evaluation and SWOT analysis. At the end of the work are shown possible suggestions for improving the situation in the tourism sector.

Keywords: tourism, coronavirus, pandemy, analysis, influence, Czech Republic

Rád bych zde vyjádřit velké díky mé rodině a přátelům, kteří mi byli podporou po celou dobu mého studia. Dále také děkuji všem respondentům, kteří mi poskytli potřebné informace.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 CESTOVNÍ RUCH JAKO VELMI KŘEHKÉ ODVĚTVÍ	12
1.1 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU (TURISMU)	12
1.1.1 Cestovní ruch jako fenomén světové ekonomiky	13
1.1.2 Turismus jako fenomén světové spotřeby	13
1.1.3 Turismus jako fenomén vzájemného porozumění mezi národy	14
1.2 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU	15
1.2.1 Základní dělení cestovního ruchu	15
1.2.2 Cestovní ruch vzhledem k platební bilanci	15
1.2.3 Cestovní ruch podle způsobu financování	16
1.2.4 Další způsoby rozdělení cestovního ruchu.....	16
1.3 ZVLÁŠTNOSTI SLUŽEB CESTOVNÍHO RUCHU	18
1.4 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VÝVOJ CESTOVNÍHO RUCHU	18
1.4.1 Lokalizační faktory	19
1.4.2 Realizační faktory	19
1.4.3 Selektivní faktory	20
2 KORONAVIRUS JAKO HLAVNÍ AKTÉR	21
2.1 DEFINICE KORONAVIRU	21
2.2 BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ PROTI KORONAVIRU V ČR	23
2.2.1 První vlna koronaviru.....	23
2.2.2 Druhá vlna koronaviru	24
2.2.3 Podpurná opatření pro podnikatele a zaměstnavatele	26
2.3 DŮSLEDKY PANDEMIE KORONAVIRU NA CESTOVNÍ RUCH.....	29
3 POUŽITÉ METODY ANALÝZY A SBĚRU DAT	31
3.1 ANALÝZA MAKROPROSTŘEDÍ PEST	31
3.2 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	31
3.3 SWOT ANALÝZA	32
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	33
4 ANALÝZA VLIVU KORONAVIRU NA CESTOVNÍ RUCH.....	34
4.1 ANALÝZA PEST CESTOVNÍHO RUCHU	34
4.1.1 Politicko-právní faktory	34
4.1.2 Ekonomické faktory	36
4.1.3 Sociálně-kulturní faktory	41
4.1.4 Technologické faktory	43
4.2 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	44
4.2.1 Vyhodnocení stanovených výzkumných otázek	54

4.3	SWOT ANALÝZA	56
4.4	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	60
	ZÁVĚR	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	64
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	71
	SEZNAM OBRÁZKŮ	72
	SEZNAM TABULEK.....	73
	SEZNAM GRAFŮ	74
	SEZNAM PŘÍLOH.....	75

ÚVOD

Bakalářská práce „Analýza vlivu koronaviru (terorismu) na cestovní ruch“ se zaměřuje pouze na vliv koronaviru na odvětví cestovního ruchu, a to především proto, že na problematiku terorismu již bylo zpracováno nespočet prací. Cestovní ruch patří mezi dynamicky se rozvíjející odvětví, jež bylo z velké části postihnuto koronavirovou pandemií. Cestovní ruch je velmi důležitou součástí národních ekonomik. Zanedbatelný není ani podíl cestovního ruchu na HDP (hrubý domácí produkt) a podíl osob, které jsou v tomto odvětví zaměstnány.

Rozvoji cestovního ruchu nahrává stále se zvyšující životní úroveň obyvatelstva i fakt, že s příchodem nových technologií a digitalizace se cestování stává jednodušší a dostupnější. Sílí i tlak na to, aby se trh přizpůsobil potřebám a požadavkům zákazníka.

Česká republika má především díky kulturnímu, přírodnímu a historickému bohatství dlouholetou tradici v cestovním ruchu a má stále co nabídnout. Proto, aby cestovní ruch v České republice zůstal i nadále konkurenceschopný, je zapotřebí mimo jiné i podpora ze strany státu, kterému plynou ze „zdravého“ cestovního ruchu příjmy do státního rozpočtu. Základem úspěchu pro udržení cestovního ruchu je tedy zavádění nových technologií, kooperace se státními institucemi a orientace na potřeby zákazníka.

Cílem bakalářské práce je zhodnotit vliv koronavirové pandemie na preference obyvatel České republiky v oblasti cestování a zhodnocení stavu, ve kterém se cestovní ruch v České republice nachází.

Teoretická část práce je zaměřena na cestovní ruch jako fenomén dnešní doby z globálního hlediska. Přibližuje, jaký význam má cestovní ruch na světovou ekonomiku, i to jakou roli hraje v porozumění mezi státy. Dále je popsána typologie cestovního ruchu, jeho zvláštnosti a faktory, které ovlivňují vývoj cestovního ruchu.

V následující teoretické části práce je věnována pozornost koronavirové pandemii. V úvodu je popsána definice koronaviru a její šíření v populaci. Dále je popsán průběh vládních opatření proti šíření koronavirové pandemii v české populaci, a to jak v první, tak i ve druhé vlně pandemie. S tím souvisejí i opatření zavedená vládou na podporu podnikatelů a zaměstnavatelů, která jsou v této části práce popsána také. V závěru kapitoly jsou popsány důsledky pandemie na cestovní ruch.

Teoretická část práce je uzavřena přehledem a popisem metod analýz a sběru dat, které jsou použity v praktické části pro dosažení cílů práce.

Praktická část práce je zaměřena na analýzu stavu cestovního ruchu v České republice v době pandemie. A také na to, zda pandemie ovlivnila preference obyvatel České republiky v oblasti cestování.

Pro dosažení cílů práce je jako první zvolena metoda analýzy makrookolí PEST (politické, ekonomické, sociální, technologické). Na základě této analýzy jsou stanoveny výzkumné otázky a provedeno dotazníkové šetření, v jehož závěru jsou vyhodnoceny jednotlivé výzkumné otázky. Poslední analytickou metodou je analýza SWOT (Strong, Weaknesses, Opportunities, Threats), na jejímž základě jsou definovány silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby cestovního ruchu v České republice.

Závěr bakalářské práce hodnotí současný stav cestovního ruchu v České republice na základě získaných údajů a jsou zde navržena případná doporučení a opatření pro zlepšení situace.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CESTOVNÍ RUCH JAKO VELMI KŘEHKÉ ODVĚTVÍ

Úvodní kapitola teoretické části se věnuje cestovnímu ruchu jako velmi křehkému odvětví, které je ovlivňováno mnoha faktory. Nejdříve je zmíněna definice cestovního ruchu, její vliv ve světovém kontextu a její typologie. Dále jsou vysvětleny zvláštnosti služeb cestovního ruchu jakožto specifického socioekonomického fenoménu a v neposlední řadě jsou popsány faktory ovlivňující vývoj cestovního ruchu.

1.1 Definice cestovního ruchu (turismu)

Pro mnoho lidí je pojem cestovní ruch spojen s poznáváním a objevováním nových krajín, kultury a zvyků národů po celém světě a s tím spojeným odpočinkem. Cestovní ruch ovšem nezahrnuje jen dovolenou, na kterou každoročně mnozí odjíždějí, ať už v tuzemsku nebo do zahraničních destinací. Zahrnuje i konference, služební cesty, léčebné pobyty aj. s danou délkou pobytu mimo území trvalého a přechodného bydliště. Protože je cestovní ruch tak specifickým odvětvím, neexistuje pro něj jednotná definice.

V průběhu desetiletí vzniklo nespočet definic cestovního ruchu. Jako jedni z prvních uvedli definici cestovního ruchu Kurt Krapf a Walter Hunziker v r.1942. Podle jejich výkladu je cestovní ruch „*souborem vztahů a jevů, které vyplývají z pobytu na cizím místě, přičemž cílem pobytu není trvalé usídlení nebo výkon výdělečné činnosti*“ (Kotíková, 2008, s. 15).

Jiná definice české autorky H. Kotíkové (2013, s. 17) definuje cestovní ruch jako „*cestování s určitým motivem na omezenou dobu, které je doprovázeno poskytováním specifických služeb a vytvářením speciálních produktů, které poskytují zvláště k tomu zřízené podnikatelské nebo i neziskové subjekty*“.

A například pohled autorů Výkladového slovníku cestovního ruchu Zelenky & Páskové (2012, s. 83) je úplně odlišný. Říká, že cestovní ruch je „*komplexní společenský jev, jako souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně-správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity*“.

Proto řada mezinárodních organizací jako např. Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) usilují o určitou jednotnost v terminologii definice cestovního ruchu. Podle ní můžeme cestovní ruch definovat jako „*souhrn aktivit osob cestujících do míst mimo jejich*

obvyklé prostředí a pobývajících v těchto místech po dobu ne delší než jeden rok za účelem zábavy, rekreace, poznávání, setkávání, vzdělávání, podnikání (výdělečná činnost není založena na trvalém či přechodném pracovním poměru) či jiným účelem“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 83).

Cestovní ruch je relativně novou společenskou aktivitou, která nabývá na významu až v několika posledních desetiletích. S tím, jak roste podíl cestovního ruchu na světové ekonomice, se zvyšuje i množství osob, které v tomto odvětví pracují. Jde o velmi dynamicky se rozvíjející segment ekonomiky. S rozvojem letecké dopravy a její cenovou dostupností se stal cestovní ruch celosvětovým fenoménem. Podle UNWTO je podíl cestovního ruchu na celosvětovém HDP (hrubý domácí produkt) až 10 %, tvoří tak 25–30 % všech světových služeb a zaměstnává přes 100 mil. lidí (Aktuální analýza cestovního ruchu České republiky v rámci Evropy a světa, 2018).

1.1.1 Cestovní ruch jako fenomén světové ekonomiky

Cestovní ruch a světová ekonomika jsou neoddělitelně spjaty už od doby, kdy se cestovní ruch na konci 19. století začal rozvíjet. Cestovní ruch ovlivňuje světovou ekonomiku ať už pozitivně v letech, kdy je vysoká poptávka po cestování, tak negativně v době, kdy na cestovní ruch dopadne krize (teroristické útoky, pandemie covid-19 aj.). Platí to i opačně, tedy vliv světové ekonomiky má přímý dopad na cestovní ruch a platí zde více než jinde, že jde pro zákazníka o „postradatelnou“ službu. Jedná se tedy o přímou úměru v tom smyslu, že pokud se daří ekonomice a lidé se nebojí utrácet, roste i cestovní ruch, a naopak v ekonomické recesi jde o jednu z prvních služeb, kterou jsou si zákazníci schopni odepřít (Palátková, 2014, s.12).

1.1.2 Turismus jako fenomén světové spotřeby

Spotřebu lze rozdělit do několik rovin – sociologickou rovinu (standard života, třída, status), psychologickou a sociokulturní rovinu. Hodnocení spotřeby je možno uskutečnit z hlediska sociologického, neoklasické ekonomie (vztah mezi nabídkou a poptávkou) i z hlediska marxistického (komodity nejsou pouze věci, ale skrývají i sociální dimenzi). Spotřeba v cestovním ruchu má rovněž rozměr geografický i rozměr fyzického prostředí (Palátková, 2014, s.12).

Spotřebu je třeba chápat jako část realizované poptávky. V cestovním ruchu to znamená splnit očekávání potřeb lidí. Spotřeba v cestovním ruchu plní v lidském životě především tyto funkce:

- reprodukce pracovních sil.
- rozvoj osobnosti člověka.
- zdravotní funkce.
- vědecko-informační funkce.
- postavení turismu ve volném čase.
- význam turismu pro utváření životního stylu lidí.
- význam zdravotní.

Spotřebu je možno popsat hmotně (např. počet účastníků zahraničního cestovního ruchu), či hodnotově (např. výdaje obyvatelstva na cestovní ruch a jejich struktura, výše výdajů příjezdových účastníků cestovního ruchu). Podle statistik UNWTO v roce 2017 cestovní ruch generoval celosvětově výnosy ve výši kolem 1,5 bil. dolarů. V mnoha zemích, jedná se většinou o ostrovní státy (Maledivy, Bahamy, Seychely aj.), tvoří cestovní ruch základ domácího HDP a je na něm ekonomicky závislá většina obyvatel těchto regionů (Palatková, 2014, s.12).

1.1.3 Turismus jako fenomén vzájemného porozumění mezi národy

Cestovní ruch je pokládán za důležitou součást mezinárodní politiky a dobrých vztahů mezi národy. Je zde i řada negativních vlivů spojená s cestovním ruchem, především v sociokulturní oblasti:

- střetávání rozdílných kultur.
- obohacování či degradace sociokulturního prostředí destinace.
- v reálném prostředí se může turismus stát naopak kontroverzním tématem ve vztahu návštěvníků a rezidentů (významnou roli hraje ekonomický pilíř udržitelného rozvoje).

Aby mohl být cestovní ruch považován za prostředek porozumění mezi národy, vydala UNWTO Globální kodex etiky (zásady chování subjektů v cestovním ruchu), který stanovuje morální pravidla pro subjekty v cestovním ruchu (Palatková, 2014, s. 13).

1.2 Typologie cestovního ruchu

Cestovní ruch je odvětvím, které zasahuje do mnoha jiných socio-ekonomických oborů a tím nabývá velké působnosti. Tak, jako je tomu i u jiných oborů, také zde je na místě tento obor rozdělit do několika segmentů, které jsou pro pochopení a usnadnění studia tohoto oboru nezbytné.

U tak rozsáhlého oboru, jakým cestovní ruch je, jsou samozřejmostí u různých autorů odchylky v pohledu na rozdělení cestovního ruchu. Jeden ze způsobů rozdělení cestovního ruchu je následující:

1.2.1 Základní dělení cestovního ruchu

- Rekreční cestovní ruch – hlavním účelem je fyzická a psychická regenerace a tvoří největší podíl účasti obyvatel. Do této kategorie spadá chataření, příměstská rekreace či lázeňský pobyt.
- Kulturně poznávací cestovní ruch – do této kategorie spadá především poznávání nových kultur, tradic, obyčejů a zvyků.
- Sportovní cestovní ruch – je spojen se sportovním zážitkem a může jej rozdělit na pasivní a aktivní. Pasivní forma se zakládá na divácké účasti na sportovních událostech, zatímco aktivní je zaměřena na pohyb účastníka a zlepšení výkonnosti či kondice.
- Zdravotní a léčebný cestovní ruch – je zaměřen především na léčbu, prevenci a relaxaci fyzických a duševních sil. Směřuje tedy především do lázeňských a rekreačních center, kde je hlavním cílem účastníka zlepšení zdravotního stavu. Jedná se také o cesty do zahraničí za lepší nebo cenově dostupnější zdravotní péčí.
- Specifické formy cestovního ruchu – je zaměřen na specifické potřeby účastníků a můžeme sem zahrnout cestovní ruch pro seniory, rodinný, lidí s tělesným handicapem, agroturistiku (tj. cestovní ruch spojený s pobytem na farmě), gastronomický či nákupní turistiku a další (Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011, s. 19-20).

1.2.2 Cestovní ruch vzhledem k platební bilanci

- **Aktivní cestovní ruch** – zahrnuje příjezdy zahraničních turistů do země a je spojen s přílivem finančních prostředků na domácí trh.

- **Pasivní cestovní ruch** – naopak zahrnuje výjezdy domácích obyvatel do zahraničí a odliv finančních prostředků do zahraničí.
- **Domácí cestovní ruch** - rezidenti s trvalým pobytem v dané zemi cestují uvnitř země (Beránek, 2013, s.23).
- **Zahraněční cestovní ruch** – nerezidenti překračují hranice jednoho či více států ze země, v níž mají trvalý pobyt, a patří sem:
 - Výjezdový cestovní ruch („outcoming“), kdy občané dané země vyjíždějí do zahraničí.
 - Příjezdový cestovní ruch („incoming „), kdy do dané země přijíždějí cizinci.
- **Tranzitní cestovní ruch** – jedná se o průjezd návštěvníků státem do cílové destinace. Může se jednat o jednodenní či několikadenní cestu, to závisí na velikosti státu a druhu dopravy. Do této kategorie jsou zahrnuty i letecké transfery (Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011, s.19).

1.2.3 Cestovní ruch podle způsobu financování

- Volný cestovní ruch – znamená, že účast na cestovním ruchu není ničím podmíněna a účastník si ji hradí v plné výši z vlastních prostředků.
- Vázaný cestovní ruch – znamená, že účast na cestovním ruchu je podmíněna splněním určité podmínky (např. členství v organizaci; pacient v lázeňském cestovním ruchu). Náklady za služby jsou placeny částečně nebo úplně ze společenských fondů (podnikové fondy, z nemocenského pojištění apod.). Do této kategorie spadá například lázeňská péče, dětská rekreace apod. (Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011, s.21-22).

1.2.4 Další způsoby rozdělení cestovního ruchu

Podle délky pobytu

- Krátkodobý cestovní ruch – s maximální délkou do 3 přenocování.
- Dlouhodobý cestovní ruch – s více než třemi přenocováními (Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011, s.21-22).

Podle způsobu účasti

- Organizovaný cestovní ruch – účastníkům je cesta zajištěna cestovní kanceláří či jinou zprostředkovatelskou službou
- Neorganizovaný cestovní ruch – účastník si zajišťuje veškeré služby spojené s cestou sám. Tento druh cestování tzv. „na vlastní pěst“ je stále rozšířenější i vzhledem k možnosti si vše (ubytování, letenky aj.) zajistit přes internet ještě před cestou (Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011, s.21-22).

Podle počtu účastníků

- Individuální cestovní ruch – turista se účastní cesty sám, popř. s rodinou
- Kolektivní cestovní ruch – cesty se účastní více osob. Jedná se zejména o skupinový a masový cestovní ruch. Novým typem cestovního ruchu, který spadá do této kategorie, je pak klubový cestovní ruch (Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011, s.21-22).

Podle ročního období

- Sezonní cestovní ruch – charakteristickými rysy pro sezónní (letní i zimní) cestovní ruch je velká koncentrace návštěvníků, nejvyšší nabídka služeb a také nejvyšší ceny.
- Mimosezonní cestovní ruch – jak už je zřejmé z logiky věci, je zde nižší návštěvnost, menší nabídka služeb za nižší cenu (Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011, s.21-22).

Podle vlivu na životní a sociokulturní prostředí

- Tvrdý cestovní ruch – investice jsou zde především do infrastruktury s ohledem na maximalizaci zisku, bez ohledu na kulturní, životní či sociální prostředí dané destinace.
- Měkký cestovní ruch – plánování investic je zde v rovnováze s životním, kulturním a sociálním prostředím, označuje se někdy také jako „šetrný, zelený“ apod.
- Dalšími hledisky pro typologii cestovního ruchu může být například cíl cesty, použitý dopravní prostředek, destinace, způsob ubytování apod. (Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011, s.21-22).

1.3 Zvláštnosti služeb cestovního ruchu

Smyslem podnikání je nacházet a udržovat spokojené zákazníky. Zákazníci jsou spokojeni, pokud jsou splněny jejich potřeby a očekávání. Vracejí se poté k oblíbenému hotelu, půjčovně automobilů či restauraci (Kotler, Bowen, Makens, 2014, s. 7).

Proto má cestovní ruch mnoho specifik, která u jiných druhů služeb budeme hledat jen stěží.

Mezi hlavní specifické vlastnosti služeb cestovního ruchu patří následující:

- Nehmatatelnost a nehmotnost – službu si nelze prohlédnout, prověřit ani vyzkoušet dopředu.
- Neoddělitelnost - u cestovního ruchu dochází zároveň k poskytování služby a její spotřebě, nelze oddělit místo, čas čerpání a poskytování služby.
- Různorodost – na trhu je velká nabídka služeb v cestovním ruchu, které jsou určeny pro různé cílové skupiny a v odlišné kvalitě.
- Komplexnost – služby jsou u většiny poskytovatelů nabízeny v „balíčcích“, tedy zákazník je dostane komplexně a jde hlavně o nabídku zájezdů, kdy je součástí doprava, ubytování strava aj.
- Subjektivita vnímání a poskytování stejné služby – každý spotřebitel služby je originál a má subjektivní vnímání kvality služeb, vzhledem k tomu je složité kvalitu služby měřit či ji standardizovat. Co se líbí jednomu zákazníkovi neznamená, že se bude líbit všem.
- Dočasnost – služby v cestovním ruchu jsou z pravidla zakoupeny na časově omezenou dobu, po jejím vypršení zanikají.
- Neexistence vlastnictví – zakoupením a užitím služby nevzniká její vlastnictví.
- Podmíněnost nákladů – u cestovního ruchu nelze přesně vymezit úroveň fixních a variabilních nákladů (Palatková, 2014, s.62).

1.4 Faktory ovlivňující vývoj cestovního ruchu

Vzhledem k tomu, že je cestovní ruch hlavně ekonomická aktivita, jsou faktory, jež jej ovlivňují, posuzovány především z hlediska dlouhodobé ekonomické výnosnosti.

1.4.1 Lokalizační faktory

Lokalizační faktory jsou osobité pro dané prostředí a tvoří je především přírodní podmínky a společenské aktivity. Jde o velmi důležitý faktor, který má velký vliv na zákazníka.

- Přírodní podmínky – cestovatel je vnímá hlavně zrakem a jde o silně subjektivní vnímání (co se líbí jednomu, nemusí se líbit jinému). Obecně platí, že čím jsou přírodní scenérie působivější, tím více jsou vyhledávány cestovateli. Jedná se zejména o dobré hydrologické podmínky (čistota moře, horské prameny, jezera aj.), rozmanitou faunu a flóru (přírodní rezervace, národní parky apod.) a velký význam mají lokality, ve kterých se nachází památky zařazené jako součást celosvětového dědictví UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization).
- Společenské aktivity – vznikly za pomoci činnosti člověka a jde především o památky (hrady, pyramidy, kostely aj.) a i zde platí, že největší váhu mají ty zařazené do celosvětového dědictví UNESCO. Pro cestovatele jsou atraktivní i místní zvyky, slavnosti či gastronomie. Velký význam pro danou lokalitu mají i sportovní akce, zábavní parky, umělecké výstavy aj. (Ryglová, 2011, s. 34-37).

1.4.2 Realizační faktory

Realizační faktory zahrnují zejména služby, bez kterých by nebylo možné využít veškerý potenciál daného území. Poskytované služby musí být na dostatečné úrovni a měly by se dále rozvíjet, pokud má mít daná lokalita ekonomický přínos a zůstat konkurenceschopná. Bez komplexní nabídky služeb proto nelze nabízet lokalitu na trhu.

- Dopravní infrastruktura – je klíčová pro rozhodování cestovatele při výběru lokality. Čím je trasa do cílové destinace delší, tím větší má doprava pro cestovatele význam. Především se jedná o bezpečnost, čistou, pravidelnost a pohodlí za dostupnou cenu. Hlavní roli při zajištění dopravy (transfery z letiště, nádraží, přistavení automobilu, zajištění taxi aj.) mají organizátoři zájezdů, a tím zkvalitní a zjednoduší cestovateli jeho situaci. V posledních letech mimo hustotu a kvalitu dopravní infrastruktury řeší cestující i vliv a škodlivost dopravy v dané lokalitě na životní prostředí. S tím roste poptávka po ekologicky udržitelné dopravě.
- Infrastruktura služeb – kvalitní a rozmanitá infrastruktura služeb je nezbytná pro maximalizaci ekonomických výnosů dané lokality. Nelze jasně říci, co by měla

taková infrastruktura obsahovat už z důvodu, že každá lokalita je odlišná a cestovatelé v ní mají odlišné potřeby, např. při vysokohorské turistice bude mít cestovatel jiné požadavky než při přímořské dovolené. Jsou zde ovšem služby, bez kterých nebude cestovatelsky přívětivá žádná destinace, a jsou to ubytovací a stravovací služby (Ryglová, 2011, s. 34-37).

1.4.3 Selektivní faktory

Posledním faktorem ovlivňujícím cestovní ruch je selektivní faktor. Jedná se o analýzu lokality, která určuje, zda může v dané lokalitě cestovní ruch fungovat, zda bude zájem ze strany cestovatelů a pokud ano, tak jaký druh cestovatele a v jakém počtu. Předmětem analýzy je především politická situace, úroveň podpory cestovního ruchu, úroveň služeb a dopravy, cenová dostupnost pro cestovatele, konkurenceschopnost lokality, vnímání lokality cestovateli, kapacita k uspokojení potřeb cestovatele aj. Jde především o to najít ekonomicky výnosnou a cestovatelsky přívětivou lokalitu (Ryglová, 2011, s. 34-37).

2 KORONAVIRUS JAKO HLAVNÍ AKTÉR

Tato část bakalářské práce je věnována koronaviru. Popisuje, co to koronavir je, kdy a kde vznikl, jeho šíření ve světové populaci, opatření, která byla přijata pro zastavení či minimalizaci šíření, a jeho dopad na cestovní ruch.

2.1 Definice koronaviru

Koronaviry jsou skupinou virů obvykle způsobujících respirační onemocnění. Patří k nim viry, které vyvolávají syndrom těžkých akutních dýchacích cest (SARS-CoV) (Onemocnění COVID-19..., 2020a).

Covid-19 či koronavirus je tedy nemoc, kterou způsobuje vir SARS-CoV-2. Patří do velké rodiny tzv. obalených RNA virů. Koronaviry byly objeveny už v 60. letech 20. století a řadí se do skupiny vyvolávající zoonotické infekce (většina z nich se přenáší mezi zvířaty). Název je odvozen od charakteristického uspořádání povrchu lipidového (membrána, která obaluje virové částice) obalu virů ve tvaru sluneční koróny. Označení viru názvem COVID-19 zveřejnila světová zdravotnická organizace (WHO) 11. února 2020. Jméno vzniklo spojením anglického coronavirus disease (onemocnění koronaviry) a roku 2019, kdy se nákaza objevila (COVID-19: úvod, inkubační doba...2020).

Příznaky koronaviru nejde jednoznačně určit a u různých věkových skupin i jednotlivců se projevy mohou lišit. V některých případech je příznakem, který jde zcela bezpečně identifikovat, ztráta chuti, čichu, zvýšená teplota, dušnost, bolest hlavy a únava. V jiných případech mohou mít symptomy zcela jiný charakter nebo může být pacient plně bezpříznakový. A proto nelze příznaky generalizovat a o to složitější je nemoc odhalit. Stejně tak průběh nemoci se liší u každého jednotlivce. Nicméně platí, že nejvíce jsou ohroženy starší věkové skupiny a lidé se sníženou imunitou, ovšem i zde jsou výjimky (Jak postupovat, když mám příznaky?, 2020b).

Poprvé byl tento vir zaznamenán v čínském městě Wu-Chan v provincii Chu-Pej v prosinci roku 2019. První případy nakažených jsou spojovány s tržištěm Chua-nan, kde se s největší pravděpodobností vir přenesl ze zvířete (netopýra) na člověka a následně se začal šířit kapénkovou cestou z člověka na člověka. Vyšetřování čínských úřadů prokázalo případy lidí nakažených koronavirem již na začátku prosince 2019. Velké množství případů bylo zaznamenáno z řad majitelů stánků, prodavačů a návštěvníků z Wu-Chanského tržiště. Trh byl proto uzavřen 1. ledna 2020 (Coronavirus disease 2019..., 2020).

Jak se virus šířil, nárůst onemocnění ve Wu-Chanu rychle rostl. Dne 9. ledna oznámilo čínské centrum pro kontrolu a prevenci nemocí (CDC Chinees), že je znám původce nemocí a že jde o nový druh koronaviru patřící do skupiny SARS. Ve Wu-chanu byla zavedena první opatření na zmírnění šíření nákazy. Prostředky veřejné dopravy byly denně dezinfikovány, posílena byla i detekční opatření na železničních a autobusových spojích při vjezdu a výjezdu z města. Ani tyto kroky, které byly zavedeny, nevedly ke zlepšení situace a nákaza se dál šířila populací. Proto došlo 22. a 23. ledna 2020 ve městech Wu-chan a Huanggang k uzavření veřejné hromadné dopravy, veřejných míst, jako jsou trhy, kavárny, kina, zábavní parky a kulturní památky, a byly zrušeny všechny skupinové aktivity. O den později, tedy 24. ledna, byla přijata stejná opatření v dalších deseti městech poblíž Wu-chanu, a v karanténě se ocitlo přibližně 20,5 miliónů lidí (Epidemie akutního respiračního syndromu..., 2020b).

Přes veškerou snahu a zavedená opatření jak v Číně, tak v okolních zemích, se nepodařilo zastavit šíření koronaviru a už 13. ledna byly hlášeny první případy mimo Čínu, konkrétně v Bangkoku. Další státy na sebe nenechaly dlouho čekat a 19. ledna měla takřka celá Asie potvrzeny případy nákazy koronavirem. V tuto chvíli už bylo zřejmé, že se koronavirus šíří v populaci nekontrolovaně a 24. ledna byl hlášen první případ v Evropě, konkrétně ve Francouzském městě Bordeaux (Epidemie akutního respiračního syndromu..., 2020b).

Teprve 30. ledna vyhlásila WHO epidemii za globální stav nouze a až 11. března na konferenci v Ženevě generální ředitel WHO Tedros Ghebreyesus prohlásil epidemii Covid-19 za pandemii celosvětového rozsahu. V tu chvíli bylo virem zasaženo již 101 zemí po celém Světě včetně České republiky a počet nakažených osob přesáhl 120 tisíc (WHO vyhlásila kvůli koronaviru pandemii, 2020).

V České republice byl první případ nákazy koronaviru zaznamenán 1. března 2020. Jednalo o tři občany, kteří měli pozitivní test po návratu ze zahraničí. S rostoucím počtem pozitivních případů nákazy jak v České republice, tak v okolních státech, začala vláda České republiky přijímat bezpečnostní opatření. S ohledem na horšící se stav byl 12.3.2020 vyhlášen nouzový stav v celé ČR s platností na 30 dnů a následovala další restriktivní opatření (viz. kapitola 2.2). To už byl počet nakažených na čísle 117. Česká republika se zařadila v rychlosti zavedení bezpečnostních opatření mezi nejrychlejší státy. Díky těmto opatřením se podařilo zvládnout první vlnu pandemie bez větších problémů a s relativně nízkým počtem nakažených (Vláda kvůli šíření nákazy koronavirem vyhlásila stav nouze..., 2020a).

2.2 Bezpečnostní opatření proti koronaviru v ČR

Jak již bylo avizováno, Vláda České republiky zareagovala na zhoršující se situaci s pandemií koronaviru velmi rychle. Proto nebyl počet nakažených v populaci nijak alarmující ve srovnání s ostatními zeměmi, které zavedly opatření nikoli po necelých dvou týdnech od prvního případu jako ČR, ale mnohem později a situace v jiných státech tak byla o poznání složitější. Nejvyšší počet nakažených osob v „první vlně“ v ČR byl v polovině dubna a šlo tehdy o 4601 osob za jediný den, což je v porovnání s „druhou vlnou“ relativně nízký počet (COVID-19: Přehled aktuální situace v ČR, 2020c).

2.2.1 První vlna koronaviru

V návaznosti na první pozitivní případy koronaviru, které se objevily u tří turistů vracejících se z Itálie, vydala vláda nařízení, ve kterém nařizuje od 7. března všem turistům přijíždějícím z Itálie karanténu v délce 14. dnů. V souvislosti s onemocněním koronavirem lze zatím mluvit o dvou „vlnách“ nákazy. V březnu v ČR začala první, tzv. „jarní vlna.“ S odstupem času lze říci, že měla mírný průběh a opatření, která byla zavedena vládou, zafungovala velmi dobře. Společně s vyhlášením nouzového stavu 12. 3. 2020 byla vyhlášena opatření, která vešla v účinnost následující den. Byly zakázány veškeré veřejné a soukromé kulturní, sportovní, společenské, náboženské, vzdělávací a další akce s účastí nad 30 osob v jednom okamžiku. Zákaz se dotkl také trhů, poutí, slavností apod. Ve stejný den vláda zakázala také činnost stravovacích zařízení v nákupních centrech s plochou nad 5000 m² a byl rovněž zakázán vstup veřejnosti do stravovacích zařízení mimo nákupní centra v době od 20.00 do 6.00 hod. Současně byly uzavřeny pro veřejnost posilovny, koupaliště, sauny a wellness, knihoven a galerie (Vláda kvůli šíření nákazy koronavirem vyhlásila stav nouze..., 2020a).

Zpřísnění opatření se dotklo i vstupu cizinců na území ČR. Došlo k tomu ode dne 14.3.2020, kdy byl vydán zákaz vstupu na území České republiky pro všechny cizince z rizikových oblastí. Těch bylo v danou chvíli 13 (Itálie, Španělsko, Rakousko, Německo, Švýcarsko, Švédsko, Norsko, Nizozemsko, Belgie, Velkou Británií, Dánsko, Francii a mimo Evropu to byla Čína, Korea a Írán). Naopak byl zakázán občanům a cizincům s trvalým pobytem na území ČR vstup do těchto rizikových zemí a byla znovu zavedena i ochrana vnitřních hranic s Rakouskem a Německem. Tato opatření se dotkla i mezinárodní přepravy osob jak železniční, tak silniční a vodní (Vláda přijala další mimořádná opatření..., 2020b).

Další zpřísnění bezpečnostních opatření přicházela postupně v návaznosti na rychlost šíření a počty nakažených. Mezi další opatření vydané vládou patří:

- Uzavření základních, středních a vysokých škol (Mimořádné opatření, 2020c).
- Uzavření veškerých obchodů a restauračních zařízení s výjimkou prodejen potravin, hygienického a drogistického zboží, lékáren a výdejen zdravotnických prostředků, paliv a pohonných hmot, brýlí a kontaktních čoček, výpočetní a telekomunikační techniky, spotřební elektroniky a výrobků pro domácnosti, tabákových výrobků, malých domácích zvířat, potřeb pro zvířata, novin a časopisů, služeb prádelen a čistíren a prodeje přes internet (Vláda posiluje preventivní opatření..., 2020c).
- Omezení volného pohybu osob (Vláda kvůli šíření epidemie koronaviru omezila volný pohyb..., 2020d).
- Povinnost nosit ochranné prostředky dýchacích cest mimo bydliště (Vláda kvůli šíření epidemie koronaviru omezila volný pohyb..., 2020d).
- Vyčlenění času (od 10.00 do 12.00 hod.) pro nakupování potravin seniorům (Vláda zavedla povinnost nosit ochranné prostředky..., 2020e).
- Nařízení pobývat na veřejnosti v počtu nejvýše dvou osob s výjimkou členů domácnosti, výkonu povolání, podnikatelské nebo jiné obdobné činnosti či účasti na pohřbu (Za účelem ochrany veřejného zdraví..., 2020f).

Veškerá tato opatření vedla ke zlepšení situace a na základě klesajícího počtu nakažených a hospitalizovaných byl ve spolupráci Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva průmyslu a obchodu a odborníky-epidemiology v polovině dubna 2020 představen plán na rozvolnění opatření, který měl pět fází (později byl změněn na čtyři fáze). Od 20. dubna došlo k postupnému otevření obchodů, služeb, školních zařízení, začátkem května byla povolena přeshraniční hromadná osobní doprava bez omezení a 17. května byl zrušen i nouzový stav. Před letními prázdninami se život v ČR vrátil takřka do „normálu“, lidé začali opět cestovat na letní dovolené, nakupovat, chodit na kulturní a společenské akce (Vláda schválila další návrhy na pomoc podnikatelům..., 2020g).

2.2.2 Druhá vlna koronaviru

Optimismus z konce pandemie se začal pomalu vytrácet, když počty nakažených osob už v polovině července 2020 začaly mírně narůstat a v září toho času vládní zmocněnec

pro vědu a výzkum Roman Prymula oznámil, že v ČR je druhá „vlna“ koronavirové pandemie (Prymula oznámil, že v Česku začala druhá vlna koronavirové epidemie, 2020).

Ta měla naprosto jiný průběh a zasáhla ČR velmi rychle. Na rozdíl od velmi slabého průběhu na jaře, kdy ČR patřila mezi státy s nejnižšími počty nakažených a hospitalizovaných, se stala „černou ovčí“ nejen Evropy, ale rychlostí počtů nakažených a hospitalizovaných (i v těžkém stavu) se zařadila mezi nejhorší státy světa.

Narůst onemocnění s koronavirem strmě rostl a vláda opět vyhlásila 5. října 2020 nouzový stav pro území celé ČR. Bezpečnostní opatření byla takřka stejná jako na jaře, ale počty hospitalizovaných zejména s těžkým průběhem (potřebují plicní ventilaci) dále narůstal a kapacity lůžek v některých nemocnicích byly vyčerpány. Stejně tak zdravotnický personál byl na hranici kapacity i s ohledem na počty nakažených zdravotníků (Vláda vyhlásila na území České republiky od pondělí nouzový stav..., 2020h).

Novinkou v opatřeních ve druhé „vlně“ bylo zavedení systému PES (protiepidemický systém), který má pět úrovní na základě výpočtu tzv. indexu rizika. Mezi sledované hodnoty, z nichž je vypočítán index rizika, patří:

- Čtrnáctidenní počet nově pozitivních (na 100 tisíc obyvatel).
- Čtrnáctidenní počet nově pozitivních nad 65 let (na 100 tisíc obyvatel v této věkové kategorii).
- Zjednodušený výpočet reprodukčního čísla.
- Průměrná pozitivita testů za posledních sedm dní (Ministerstvo zdravotnictví představilo centrální rezervační systém..., 2020e).

Podle tehdejšího ministra zdravotnictví Jana Blatného bylo hlavním cílem systému PES: *„Především zvýšit čitelnost a predikovatelnost aktuální epidemiologické situace. Chceme, aby veřejnost měla představu, jaká je situace v jejich kraji a zda se mají připravit na rozvolňování, nebo zpřísnování zavedených opatření. Do skóre budou zabudovány pouze parametry, které si může každý občan vyhodnotit a spočítat z dostupných dat.“* Odkaz na systém PES lze nalézt v příloze, kde jsou popsány jednotlivé stupně a k nim náležící opatření (Epidemiologickou situaci bude nově znázorňovat systém hodnocení PES, 2020d).

Již od začátku pandemie koronaviru byla snaha firem zabývajících se výrobou a distribucí léčiv nalézt účinnou protilátku. V prosinci roku 2020 doporučila Evropská agentura

pro léčivé přípravky (EMA) vakcínu proti koronaviru od firem Pfizer a BioNTech a následně ji schválila Evropská komise (Evropská komise schválila vakcínu..., 2020).

V ČR začalo očkování touto vakcínou 27. 12. 2020 a nejdříve byli očkováni zdravotníci, senioři a jiné rizikové skupiny. Vakcína s sebou nese velký příslib na zlepšení v boji proti koronaviru (VIDEO: Začátek očkování, symbol plný naděje, 2020i).

2.2.3 Podpůrná opatření pro podnikatele a zaměstnavatele

Vláda postupně vydala několik opatření na podporu podnikatelů a zaměstnavatelů, kteří byli nuceni omezit nebo úplně zastavit svoji činnost v důsledku pandemie koronaviru. Mezi zavedená podpůrná opatření patří tato:

- **Program Covid a Covid II** - jedná se o bezúročnou půjčku pro malé a střední podniky s výjimkou podniků na území hl. m. Prahy, na které se tento program nevztahuje (Záruční program COVID II, 2020a).

Tuto podporu zajišťuje Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB) ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO). Úvěr je možno využít na provozní financování firmy jako je úhrada mezd zaměstnanců, náklady na energie, nájem, k profinancování zásob, úhradě dodavatelsko-odběratelských faktur apod. Tento program nelze využít na investiční výdaje a refinancování jiných úvěrů. Úvěr je poskytován v rozmezí 500 tis. až 15 mil. korun českých. Poskytnutý úvěr je s nulovou úrokovou sazbou a až do výše 90 % výdajů, se splatností 2 roky a možností odložení splátek až na 12 měsíců (Předběžná výzva k Úvěru COVID..., 2020).

- **Program Covid III** - stejně jako v programu Covid a Covid II i zde jde o poskytnutí bezúročných půjček. Program Covid III mohou využít podniky do 500 zaměstnanců na území celé ČR včetně hl. m. Prahy. Program je rozdělen do dvou skupin podle počtu zaměstnanců. Podniky do 250 zaměstnanců mohou žádat o úvěr až do výše 90% jistiny zaručovaného úvěru (max. do výše 45 mil. korun českých) s délkou ručení nejvýše 3 roky. Druhou kategorií jsou podniky od 250 do 500 zaměstnanců, které mohou žádat o úvěr do výše 80% jistiny zaručovaného úvěru (max. však do 40 mil. korun českých) a délkou ručení nejvýše 3 roky. Program Covid III bude prodloužen nejméně do poloviny roku 2021 (Záruční program COVID III..., 2021a).
- **Program Covid-ubytování a ubytování II** - je zaměřen na podporu ubytovacích zařízení jako jsou hotely, motely, penzióny, kempy a chatové osady. Na kompenzaci

nemají nárok krátkodobá ubytovací zařízení (Airbnb apod.). Vyplácená částka se pohybuje v rozmezí od 100-330 korun českých na pokoj a noc podle kvality ubytování (počet „hvězdiček“). Kompenzační bonus lze žádat za období od 14. 3. 2020 do 24. 5. 2020, tedy po dobu, po kterou byla zařízení uzavřena (COVID – Ubytování: Stát částečně kompenzuje..., 2020b).

Program Covid-ubytování II rozšířil podporu o malá ubytovací zařízení (ubytování v soukromí, malé penziony, apartmány, rekreační objekty sloužící k přechodnému ubytování turistů). Pro tento typ ubytovacích zařízení je navržena dotace ve výši 200 korun českých na pokoj a den. Kompenzační bonus pro Covid-ubytování II je možno v tomto případě žádat za období od 22. 10. 2020 do 22. 1. 2021 (COVID Ubytování II, 2021b).

- **Kurzarbeit** - jde o opatření pro zachování zaměstnanosti. Principem je, že stát převezme část nákladů zaměstnavatele spojených se zaměstnanci (výplata, pojistné) v případě tzv. překážek v práci. Zaměstnancům bude kompenzace vyplácena Úřadem práce prostřednictvím zaměstnavatele. Pokud překážky v práci činí 20-80 % pracovní doby (1 až 4 dny v týdnu), pak příspěvek státu činí 70% čisté mzdy zaměstnance (max. do výše průměrné mzdy v ČR). Zaměstnavatel hradí pojistné na zdravotní pojištění v plné výši a pojistné na sociální pojištění platí z částky odpovídající 70 % čisté mzdy. Podporu lze pobírat maximálně po dobu 12 měsíců (Vláda schválila pravidla pro Kurzarbeit, 2020a).
- **Program Covid-lázně** - jedná se o podporu lázeňských měst, které přišla vlivem pandemie o zahraniční návštěvníky. Ti tvořili až 44% klientů lázeňských zařízení. Od 1. 7. 2020 je možné na příslušném webu najít voucher, který si zájemce vytiskne nebo mu jej vytisknou přímo na místě v lázních. Sleva činí 4000 Kč a pro tyto účely je vyčleněna 1 mld. korun. Podmínkou je strávit v lázeňském zařízení minimálně 6 nocí a absolvovat alespoň 5 procedur (Vláda schválila vouchery do lázní..., 2020b).
- **Program Antivirus A, A plus** - kompenzační program Antivirus A je určen podnikům, jejichž zaměstnanci byli posláni do karantény nebo byly nuceny omezit, či zastavit provoz v důsledku krizových opatření vlády. Pokud z tohoto důvodu zaměstnanec nemohl vykonávat svoji práci, bude mu vyplácena náhrada mzdy do výše 80 % (včetně odvodů), maximálně však 39 tis. korun. Podporu lze čerpat za

období 12. 3. 2020 až 28. 2. 2021 (Antivirus A, A Plus – nucené omezení provozu a karantény, 2020c).

Program Antivirus A plus mohou čerpat pouze zaměstnavatelé, u nichž byl nuceně zastaven či výrazně omezen provoz v návaznosti na krizová opatření vlády. Podpora se netýká nařízených karantén zaměstnanců, pro které je určen program Antivirus A. Kompenzace jsou vypláceny zaměstnavateli do výše 100% mzdy vč. odvodů, kterou vyplatil zaměstnanci za dobu, po kterou restriktivní opatření trvala, maximálně však do 50 tis. Kč za měsíc. Kompenzační bonus lze čerpat za období 1. 10. 2020 až 28. 2. 2021 (Antivirus A, A Plus – nucené omezení provozu a karantény, 2020c).

- **Program Antivirus B** - v programu Antivirus B mohou o pomoc žádat firmy, jejichž provoz byl zasažen v návaznosti na šíření koronaviru. Podmínky pro čerpání podpory jsou následující:
 - V případě, že jsou zaměstnanci v karanténě nebo pečují o dítě, je náhrada mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku.
 - Zrušení či omezení dodávek surovin či služeb, které jsou nutné pro chod výroby. Zde je náhrada mzdy ve výši 80 % průměrného výdělku.
 - Snížení poptávky po službách nebo výrobcích podniku. Kompenzace mzdy činí 60 % průměrného výdělku. Je zde povinnost dohodnout se s odborovou organizací nebo vydat vnitřní předpis (Vláda prodloužila program Antivirus ..., 2020).
- **Program Antivirus C** - podpora spočívá v promíjení plateb pojistného na sociálním zabezpečení a mohou jej uplatnit podniky do 50 zaměstnanců. Podmínky prominutí pojistného plnění jsou následující:
 - Pojistné plnění nemusí zaměstnavatel odvádět za měsíce červen, červenec a srpen 2020. Odpuštěné pojistné je ve výši 24,8 % z vyměřovacího základu zaměstnavatele. Odvody pojistného za zaměstnance se nemění.
 - Zaměstnavatel nepropustí více než 10 % zaměstnanců v období těchto 3 měsíců.
 - Zaměstnavatel bude vyplácet nejméně 90 % vyměřovacího základu zaměstnanců po dobu těchto 3 měsíců (Antivirus - podpora zaměstnanosti, 2020).

Program Antivirus je z podpůrných programů pro podniky postižené koronavirovou krizí nejefektivnější. Z webu Svazu průmyslu a dopravy ČR vyplývá následující: *Květnový průzkum Svazu průmyslu a dopravy ČR ukázal, že jeho význam postupně roste. Jestliže za březen o podporu z programu Antivirus žádalo 46 % z dotázaných firem, za duben a květen už plánuje o podporu požádat 55 % firem a jeho prodloužení do konce srpna by kvůli horšící se hospodářské situaci uvítalo 71 % firem. Z výsledků průzkumu je také patrné, že program Antivirus prokazatelně pomáhá firmám udržet si klíčové pracovníky, pro které nemají přechodně dostatek práce a budou je potřebovat pro rozjezd po skončení krize (Vláda prodloužila program Antivirus B do konce srpna, 2020).*

2.3 Důsledky pandemie koronaviru na cestovní ruch

Jak již je v práci uvedeno, pandemie koronaviru zasáhla celou ČR a takřka všechna odvětví, jak prodeje zboží či poskytování služeb, byla paralyzována vládními opatřeními. De facto ze dne na den se provozovny ocitají na prahu likvidity. Ty podniky, které ustály vlnu první, se potýkají s existenčními problémy díky vlně druhé, a i přes snahu a finanční injekci vlády mnoho provozoven bylo nuceno ukončit svou činnost. Utichá donedávna expandující letecký cestovní ruch, zavírají se hotely, jsou rušeny zájezdy, pobyty, rezervace.

Např. úhrada samotných režijních nákladů pro wellness hotel, který je nucen mít zavřeno, včetně úhrady mezd zaměstnancům, přičemž negeneruje žádný příjem z potvrzených rezervací, se může stát pro hotel likvidační během několika měsíců.

Dalším příkladem mohou být cestovní kanceláře (CK). At již orientované na zahraniční nebo domácí cestovní ruch, musejí každoročně uhradit nezanedbatelnou částku za pojištění proti úpadku, které je dle zákona povinné. Dalším faktorem je skutečnost, že většina ubytovacích zařízení alokuje pro kooperující CK konkrétní (garantovaný) počet disponibilních pokojů, přičemž po CK požaduje jejich úhradu předem, anebo alespoň zčásti.

Při jarní vlně byl poskytován tzv. lex voucher. Ze strany zákazníků cestovních kanceláří bylo možné získat voucher za objednaný zájezd, který měl být uskutečněn od 20. 2. do 30. 8. 2020. Hlavním smyslem ochranné doby pro cestovní kanceláře je odložit nebo přerušit splatnost závazku cestovní kanceláře k vrácení plateb za zrušený zájezd. Podle LEX voucher ochranná lhůta začíná běžet dnem doručení voucheru a její splatnost je do konce srpna 2021. Pokud by voucher nebyl využit, budou po této ochranné lhůtě klientům vráceny peníze (Životní situace podle Lex voucher, 2020a).

Společně s tím, jak se projevil nedostatek turistů na cestovních kancelářích, tak zasáhl i služby na ně navázané, ať už jde o ubytovací, stravovací, kulturní a jiné služby. Domácí turisté se při zákazu přeshraničního cestování přeorientovali na domácí trh, což alespoň z části pomohlo tuzemským ubytovacím službám a některé kraje měly v létě plné kapacity ubytovacích zařízení. Cestovní kanceláře se snažily také využít zvýšené domácí poptávky, ale vzhledem k tomu, že si tuzemští turisté ubytování sjednali z velké části napřímo s daným poskytovatelem ubytovacích služeb, nebyl ze strany hotelů zájem poskytovat ubytování skrze cestovní kanceláře. Jedním z nejhůře postiženým regionem je Praha, kde největší procento úbytků tvořili zahraniční turisté.

Cestovní ruch tvoří významnou část HDP České republiky. Po deseti letech růstu přišel strmý propad s koronavirovou krizí. A právě cestovní ruch je jedním ze sektorů, které byly zasaženy touto krizí nejvíce. Ať již se jedná o lázeňský, rekreační, poznávací či jiný druh cestovního ruchu. Očekává se masivní propad příjmů z cestovního ruchu a ohroženy jsou tisíce pracovních míst v ČR a statisíce celosvětově. Největší dopad bude mít pro země, jejichž HDP je na cestovním ruchu přímo závislý, a na živobytí obyvatel těchto zemí (Cestovní ruch a COVID-19: Nutnost zachovat živobytí milionů lidí..., 2020).

Již nyní lze s jistotou říci, že dopad koronavirové krize je globální záležitostí. Přesně určit dopady ovšem bude možné, až tato krize odezní. Nicméně cestovní ruch je již nyní negativně poznamenán a bude nutné pro jeho znovuobnovení transformace a ochota turistů začít opět cestovat. Bude záležet také na podmínkách, které jednotlivé země zavedou pro vstup cizinců na svá území, a také na tom, zda budou turisté tyto podmínky ochotni akceptovat.

3 POUŽITÉ METODY ANALÝZY A SBĚRU DAT

V následující kapitole budou popsány metody analýzy a sběru dat, kterou budou použity níže v praktické části bakalářské práce pro dosažení cílů.

3.1 Analýza makroprostředí PEST

Analýza PEST slouží k analýze makrookolí a je do ní zahrnut vliv politicko-právních, ekonomických, sociálních a technologických faktorů. PEST analýza je jedním z důležitých nástrojů strategického řízení, který hodnotí vnější podmínky podniku. Důležitost jednotlivých faktorů je odlišná pro podniky, odvětví či různé situace (Sedláčková a Buchta, 2006, s. 16).

Analýza prostředí je důležitá pro poznání externího okolí, a dále pro identifikaci změn a trendů.

- Do politicko-právní faktorů lze zařadit např. politickou stabilitu, legislativu regulující podnikání, předpisy pro mezinárodní obchod, ochranu spotřebitele, daňovou politiku, pracovní právo atd.
- Ekonomické faktory zahrnují např. HDP, ekonomický růst, státní výdaje, měnové kurzy, inflace, nezaměstnanost atd.
- Mezi sociální faktory patří mimo jiné demografické faktory, změny životního stylu, chování žen a mužů nebo vzdělání.
- Do technologických faktorů lze zařadit státní výdaje na výzkum, nové objevy, internet, satelitní komunikace, výrobní technologie, patenty atd.

Dále je možné se setkat i s rozšířenou formou analýzy, která se navíc zabývá vlivy ekologickými a legislativními, v takovém případě se jedná o metodu analýzy PESTEL (Analýza PEST, © 2021).

3.2 Dotazníkové šetření

Je jedna z kvantitativních metod pro výzkum veřejného mínění. Je hojně využívána pro svoji jednoduchost a časovou nenáročnost. Dotazník lze charakterizovat jako soubor předem připravených logicky uspořádaných otázek. Zkoumat lze názory, postoje a znalosti jedinců ke zkoumanému problému. Dotazníkové šetření může sbírat data těmito způsoby:

- Ústní forma - jedná se o rozhovor, který vede tazatel dle předem připravených otázek.

- Písenná forma - dotazník je distribuován v tištěné formě a respondenti takto připravený dotazník vyplní písenně.
- Elektronická forma - jde o obdobu písenného dotazníku, s tím rozdílem, že je dotazník převeden do elektronické podoby a respondentům je doručován prostřednictvím e-mailu, sociálních sítí atd (Sociologická encyklopedie, 2018).

3.3 SWOT analýza

SWOT analýza je marketingovým nástrojem, který má strategický význam. Jejím výstupem je komplexní analýza prostředí jak vnitřního, tak vnějšího. SWOT analýza se nemusí zpracovávat pouze pro organizace, ale i pro celý sektor, jakým je třeba cestovní ruch.

Slovo SWOT je zkratkou anglických pojmů Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby). Tato analýza pomáhá organizaci zaměřit se na silné stránky, minimalizovat slabosti a vytěžit co nejvíce z dostupných příležitostí (Pahl a Richter, 2007, s. 4-5).

Popis jednotlivých kategorií může být:

- Silné stránky jsou především ty oblasti, ve kterých daná organizace či sektor vyniká.
- Slabé stránky jsou naopak oblasti jako zastaralé postupy a služby, fluktuace zaměstnanců, příliš vysoké náklady atd.
- Příležitosti mohou být např. nové technologie, nové zdroje financování, pracovní síly ze zahraničí atd. Především by na ně měla být organizace/sektor připraveni tak, aby je mohli co nejrychleji využít.
- Hrozby jsou faktory, které mohou nastat a v takovém případě mohou mít negativní vliv na organizaci/sektor. Jedná se např. o růst cen vstupních nákladů, krach dodavatele, nová konkurence na trhu, uvedení lepší technologie na trh, bezpečnostní rizika, vývoj ekonomiky atd. (SWOT analýza, 2017).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA VLIVU KORONAVIRU NA CESTOVNÍ RUCH

V této kapitole bude nejdříve představen cíl práce, následně je v praktická část bakalářské práce zaměřena na jednotlivé metody analýzy a sběru dat. Následně budou tyto metody použity k dosažení cílů práce a závěr budou zhodnoceny výsledky analýz a případná doporučení.

4.1 Analýza PEST cestovního ruchu

V této části bakalářské práce je provedena analýza vnějšího prostředí PEST, které ovlivňuje cestovní ruch v době koronavirové pandemie.

4.1.1 Politicko-právní faktory

Cestovní ruch tvoří nemalé procento národního HDP. Z toho důvodu je třeba myslet na dopady jakýchkoliv právních či legislativních úprav, které se mohou negativně promítnout na chod celého odvětví.

Jedním z nejdůležitějších zákonů, který upravuje podmínky pro podnikání v cestovním ruchu v ČR, je zákon č. 159/1999 Sb. a jeho velmi důležitá novela č. 111/2018 Sb., v níž došlo k zavedení garančního fondu cestovních kanceláří. Další novelou pak byla novela č. 189/2020 Sb., která zavádí úpravu pro online zprostředkování služeb cestovního ruchu (jde o firmy typu Airbnb či Booking.com).

Dalším důležitým zákonem, který upravuje podmínky v cestovním ruchu v době koronavirové pandemie je zákon č. 185/2020 Sb. vydaný vládou ČR dne 24. 4. 2020. Zákon se vztahuje na zájezdy s termínem zahájení od 20. 2. 2020 do 31. 8. 2020 a obsahuje např.:

- Ochranná doba, po kterou se odkládá vrácení plateb uhrazených zákazníkem, jestliže tento dluh vznikl pořadateli zájezdu v důsledku odstoupení od smlouvy o zájezdu.
- Ochranná doba začíná běžet dnem doručení poukazu zákazníkovi a jeho platnost končí 31. 8. 2021.
- O vydání poukazu může zákazník požádat po dobu tří měsíců od zániku smlouvy o zájezdu.
- Po dobu trvání ochranné doby, může zákazník požádat pořadatele o náhradní zájezd ve stejné nebo vyšší cenové kategorii, než byla sjednána ve smlouvě o zájezdu.

- V případě, že zákazník nepožádá o náhradní zájezd nebo nevyužije nabídky pořadatele na náhradní zájezd, vrátí pořadatel veškeré uhrazené platby zákazníkovi nejpozději do 14 dnů od skončení ochranné doby.
- Poukaz na zájezd mohou odmítnout osoby se zdravotním postižením, osoba vedená v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, těhotné ženy, ženy pobírající mateřskou nebo rodičovskou dovolenou, osoby starší 65 let nebo osamělý rodič pečující o nezaopatřené dítě. Ochranná doba končí oznámením zákazníka o odmítnutí poukazu na zájezd (Zákon č. 185/2020 Sb.).

Další nařízení vlády, které měla dopad na cestovní ruch, jsou např. zákaz volného pohybu osob, povinnost podrobení se antigennímu testu či podstoupení karantény při návratu ze zahraničí, vyplnění elektronického příjezdového formuláře před vstupem na území ČR, zákaz cestování do zemí s extrémním rizikem nákazy (Botswana, Brazílie, Eswatini-Svazijsko, Jihoafrická republika, Keňa, Kolumbie, Lesotho, Malawi, Mosambik, Peru, Tanzánie včetně ostrovů, Zambie a Zimbabwe) a další (Mimořádná a ochranná opatření – co aktuálně platí, 2021).

Za dobu koronavirové pandemie byla vládou ČR vydána také celá řada podpůrných programů, která měla zmírnit dopad pandemie na odvětví cestovního ruchu. Některé z nich jsou již popsány v podkapitole 2.2.3, pro doplnění jsou to např. tyto:

- Podpora pro cestovní kanceláře, jimž byla dotace poskytnuta na úhradu nároků zákazníků za zájezdy, které se měly konat v období od 20. 2. 2020 do 10. 10. 2020. Výše podpory činí nejvýše 2,5 % z plánovaných tržeb z prodeje zájezdů a z prodeje služeb.
- Podpora cestovních agentur, u nichž je rozhodné období stejné jako v případě cestovních kanceláří. V případě zrušených lázeňských pobytů se jedná o období od 14. 3. 2020 do 24. 5. 2020. Dotace činí 500 Kč na pokrytí ztrát cestovních agentur za zrušený zájezd či lázeňský pobyt. Další je dotace ve výši paušálu podle příjmů, které agentura dosahovala v roce 2019. Nárok na dotaci vzniká, pokud agentura zaznamenala více než 50% propad tržeb a jde o agenturu, jejíž hlavní činností je příjezdový cestovní ruch (Ukončená výzva: COVID-Cestovní ruch, 2021c).

4.1.2 Ekonomické faktory

Ekonomické faktory ovlivňují ochotu lidí utrácet za volnočasové aktivity a zábavu. Do ekonomických faktorů analýzy PEST byla vybrána tato makroekonomická data:

– Hrubý domácí produkt

Hrubý domácí produkt je jedním ze základních makroekonomických ukazatelů popisujících výkonnost hospodářské ekonomiky v daném státě.

Jedná se o sumu peněžních hodnot, všech finálních výrobků a služeb, které byly zhotoveny na území daného státu v průběhu jednoho roku jak domácími, tak zahraničními firmami (Jurečka, 2017, s.35).

V tabulce níže je uveden meziroční růst HDP v procentech za posledních 5 let.

Tabulka 1 Hrubý domácí produkt

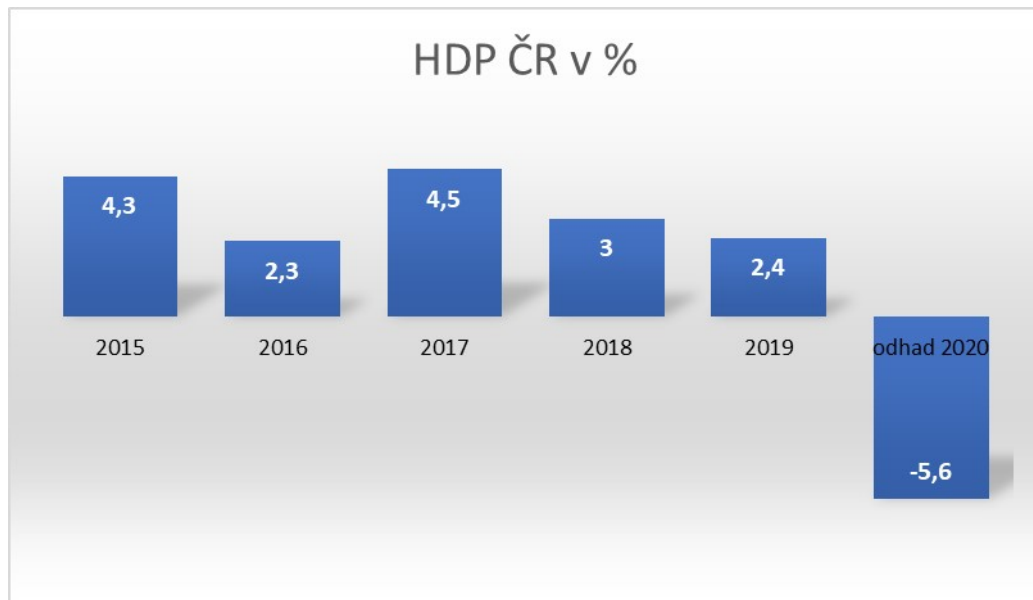
Rok	Meziroční HDP v %
2015	4,3
2016	2,3
2017	4,5
2018	3,0
2019	2,4
odhad 2020	- 5,6

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2021a

Na základě údajů z Tabulky 1 byl zpracován graf, který je uveden níže. Z údajů lze vyčíst, že po pěti letech růstu čeká podle odhadu Českého statistického úřadu Českou republiku pokles ve výši 5,6 %. Jako příčinu takto hlubokého poklesu lze označit podle ministryně financí Aleny Schillerové toto: „*Vládou přijatá opatření na podporu ekonomiky a životní úrovně se promítají do reálných ekonomických čísel. Zvolený směr hospodářské politiky funguje a přináší ovoce. Ale ráda bych varovala před chybným dojmem, že mírné oživení může kompenzovat letošní bezprecedentní pokles. Očekáváme, že na úroveň reálného hrubého domácího produktu roku 2019 se vrátíme až v roce 2023. Vlivem logicky rostoucích mandatorních výdajů a protikrizových daňových úlev v řádu desítek miliard lze i v příštím*

roce předpokládat výraznější deficitní hospodaření“ (Ekonomika se letos propadne... 2020b).

Na Grafu č. 1 je vidět jaký byl vývoj HDP v ČR za posledních pět let.

Graf 1 Hrubý domácí produkt (dle dat ČSÚ, 2021a)

– Míra inflace

Inflace udává změnu cenové hladiny v dané zemi. K jejímu výpočtu se používá takzvaný spotřebitelský koš, do něhož patří více než 700 položek. Největší váhu při výpočtu mají náklady bydlení a jídlo.

Inflace je tedy růst cenové hladiny, naopak pokles je označován jako deflace. Pro velmi vysokou inflaci (50 % a více) se používá termín hyperinflace (Lipovská, 2017, s.131).

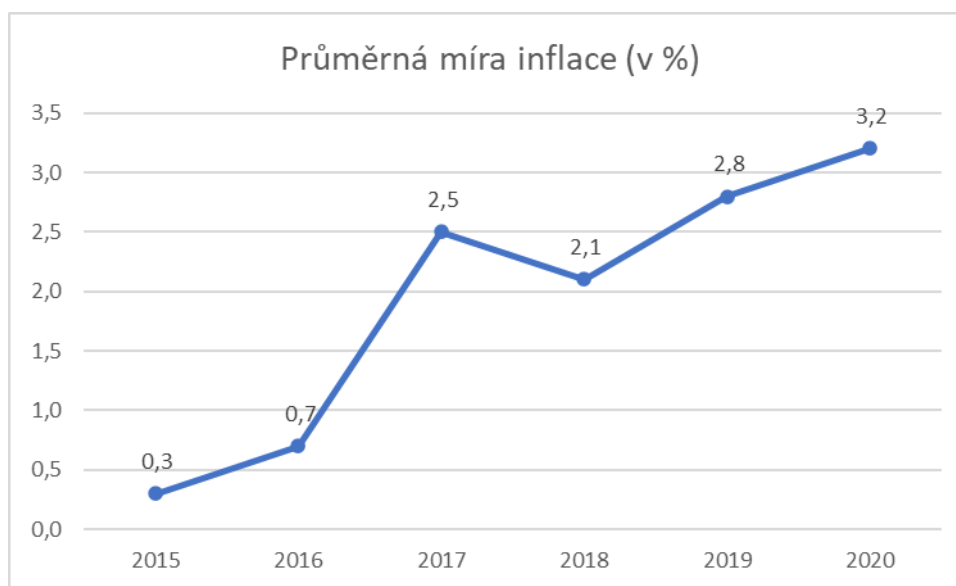
Jak lze vidět na tabulce a grafu níže, průměrná míra inflace se v ČR každým rokem zvyšuje. Pouze v roce 2018 byl zaznamenán mírný pokles.

Tabulka 2 Průměrná míra inflace

Rok	Průměrná míra inflace (v %)
2015	0,3
2016	0,7
2017	2,5
2018	2,1
2019	2,8
2020	3,2

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2021b

Pro lepší přehlednost je průměrná míra inflace zobrazena v Grafu č.2.

Graf 2 Průměrná míra inflace (dle dat ČSÚ, 2021b)

Mohlo by se tedy zdát, že kupní síla s růstem inflace bude klesat. Ovšem jak je patrné z Tabulky č. 3, ve které je uveden medián mezd (střední hodnota mezd) v ČR za posledních pět let, zvyšovali se i příjmy domácností. Výjimkou nebyl ani rok 2020, kdy medián mezd vzrostl o 5,6 %. Také je možné se domnívat, že v důsledku vládních opatření, kdy byla omezena možnost nakupovat zboží a služby se zvýšily i úspory domácností. Lze tedy usuzovat, že se kupní síla ani v době koronavirové pandemie nezměnila.

Tabulka 3 Medián mezd

Rok	Medián mezd (v Kč)	Medián mezd (v %)
2015	23 745	5,4
2016	25 061	6,0
2017	27 320	8,9
2018	29 247	7,1
2019	31 202	6,6
2020	32 870	5,4

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2021c

– Míra nezaměstnanosti

Dalším významným ukazatelem, který má vliv na cestovní ruch je míra nezaměstnanosti v daném státě. Míra nezaměstnanosti vyjadřuje v procentech podíl počtu nezaměstnaných k ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu.

Následující Tabulka č. 4 ukazuje vývoj nezaměstnanosti za posledních 5 let.

Tabulka 4 Míra nezaměstnanosti

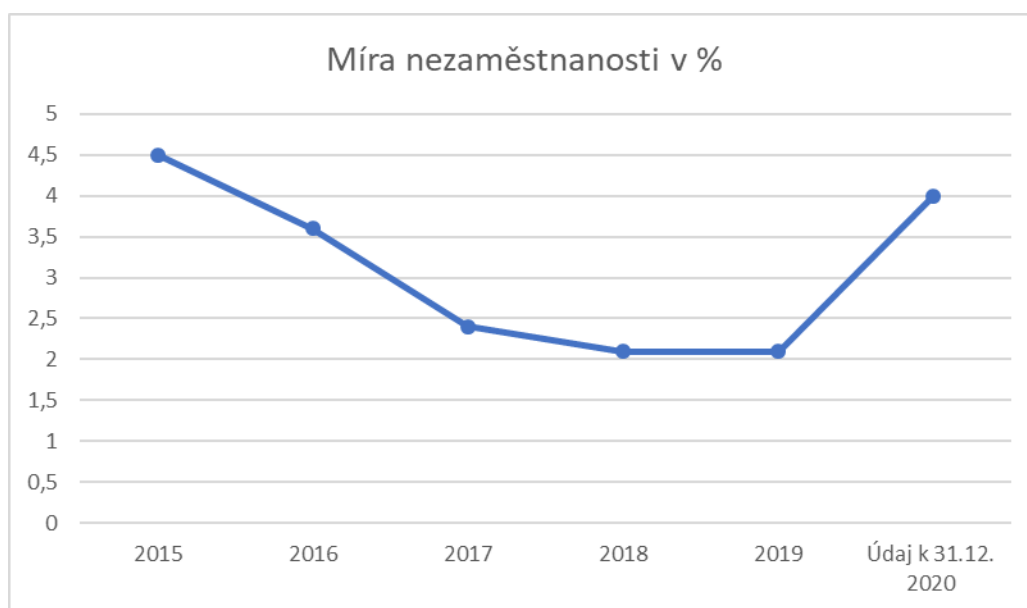
Rok	Míra nezaměstnanosti v %
2015	4,5
2016	3,6
2017	2,4
2018	2,1
2019	2,1
Údaj k 31.12.2020	4,0

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2021d

Míra nezaměstnanosti je zobrazena v níže uvedeném grafu. Na první pohled je zřejmé, že se míra nezaměstnanosti v ČR oproti loňskému roku výrazně zvedla. V minulých letech se trh potýkal s nedostatkem zaměstnanců a firmy se snažily udržet si kvalifikovanou pracovní sílu. S příchodem koronaviru se podle ředitele Úřadu práce ČR Viktora Najmona začala situace měnit: „Především v oblastech, které jako první postihlo nařízené uzavření provozů.“

Řeč je o službách, pohostinství, lázeňství, prodeji, sportovních klubech, kultuře a postupně třeba i automobilovém průmyslu. Přesto má v mezinárodním srovnání ČR stále nejnižší nezaměstnanost v celé EU. Už během první vlny pandemie přijal Úřad práce ČR taková opatření, aby byl připraven na rostoucí nezaměstnanosti a propouštění zaměstnanci co nejrychleji přešli k novému zaměstnavateli“ (Nezaměstnanost v prosinci vzrostla na 4 %, 2021).

Na Grafu č. 4 je přehledně vidět vývoj míry nezaměstnanosti.

Graf 3 Míra nezaměstnanosti (dle dat ČSÚ, 2021d)

– Celková zadluženost domácností

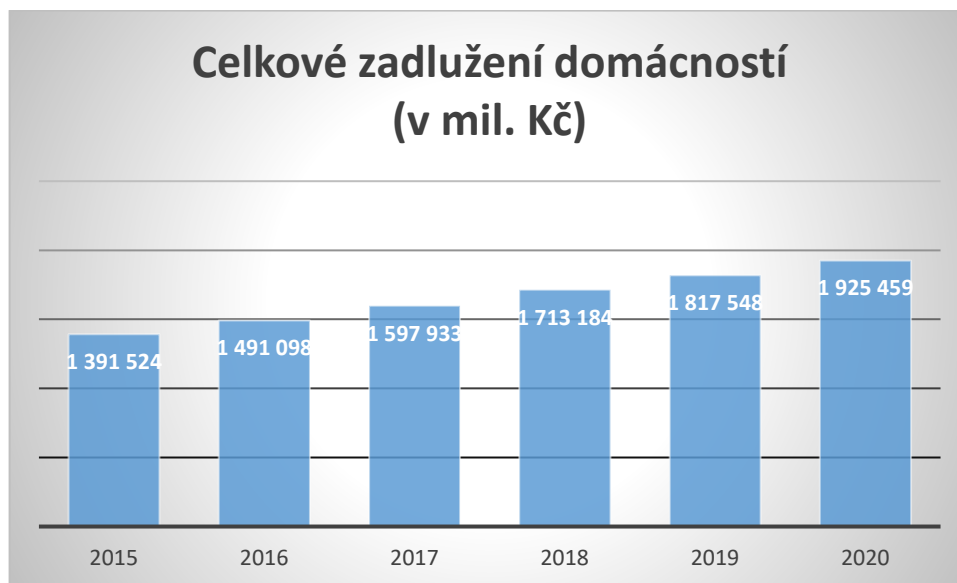
Posledním ukazatelem v ekonomických faktorech, které zde budou uvedeny, je celková zadluženost domácností. Jak z Tabulky a Grafu č. 5 níže vyplývá, celková zadluženost domácností se stále zvyšuje.

Tabulka 5 Celková zadluženost domácností

Rok	Zadluženost domácností (v mil. Kč)
2015	1 391 524
2016	1 491 098
2017	1 597 933
2018	1 713 184
2019	1 817 548
2020	1 925 459

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČNB, © 2003-2021

Pro lepší přehlednost je přiložen Graf č. 5 viz níže.

Graf 4 Celková zadluženost domácností (dle dat ČNB, © 2003-2021)

4.1.3 Sociálně-kulturní faktory

Dalším faktorem ovlivňujícím vnější prostředí cestovního ruchu jsou také faktory sociálně-kulturní. Do této kategorie se řadí počet obyvatelstva, věkové složení, životní styl, spotřební zvyky, vzdělání apod.

– **Počet obyvatel**

Následující tabulka ukazuje počet obyvatelstva ČR za posledních 6 let.

Tabulka 6 Počet obyvatelstva

Rok	Počet obyvatel v tis.
2015	10 554
2016	10 579
2017	10 610
2018	10 650
2019	10 690
2020	10 702

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2021e

Pro větší přehlednost je níže zobrazen graf, na němž je viditelný postupný mírný nárůst obyvatelstva ČR.

Graf 5 Počet obyvatelstva (dle dat ČSÚ, 2021e)

– **Věkové složení obyvatelstva**

Dalším zkoumaným ukazatelem je věkové složení obyvatelstva. Z níže uvedené tabulky vyplývá, že počet obyvatel ve věku mezi 15-64 lety (tedy lidé v produktivním věku) mírně klesá, a naopak populace ve věku nad 65 let mírně roste. Výjimkou je snad jen rok 2019, kdy přibylo obyvatel v produktivním věku, a naopak došlo k mírnému úbytku u věku

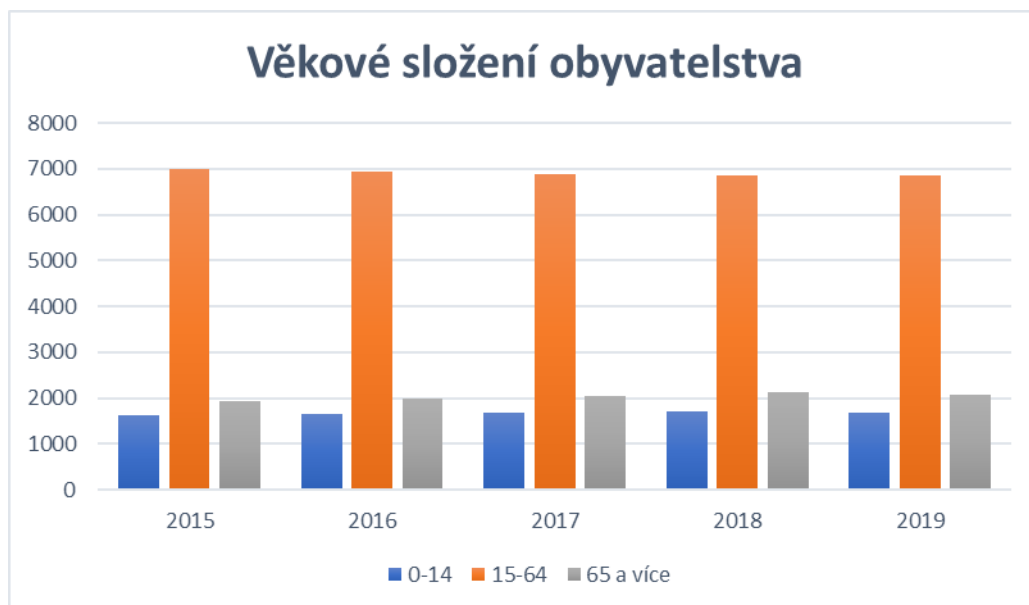
důchodového. Pro rok 2020 nejsou zatím data k dispozici. Hodnoty v tabulce jsou uvedeny v tisících. Pro větší přehlednost je přiloženo i grafické zpracování.

Tabulka 7 Věkové složení obyvatelstva

Věk/Rok	0-14	15-64	65 a více
2015	1624	6998	1932
2016	1647	6943	1989
2017	1671	6899	2040
2018	1710	6856	2131
2019	1693	6870	2086
2020 není k dispozici	-	-	-

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2020

Data o věkovém složení obyvatelstva, jsou pro lepší přehlednost v Grafu č. 7 viz níže.

Graf 6 Věkové složení obyvatelstva (dle dat ČSÚ, 2020)

4.1.4 Technologické faktory

Technologické faktory hrají v cestovním ruchu také podstatnou roli. Nabídka v cestovním ruchu v dnešní době bezesporu úzce souvisí s využíváním informačních technologií a internetu. Online systémy pro rezervaci přináší pro zákazníka lepší časovou dostupnost a možnost si prakticky kdykoliv a odkudkoliv prohlédnout nabídku či si jednoduše

zarezervovat službu. Neméně zajímavou technologií, která se objevuje např. na letištích, jsou také self check-in kiosky, na kterých lze po zadání rezervace provést odbavení a cestující si na kiosku vytiskne sám palubní lístek. Další technologií jsou online mobilní aplikace, které umožňují zákazníkům provádět rezervace, změny v rezervacích, srovnání nejlepší ceny ubytování, sjednání cestovního pojištění, popřípadě nákup dalších služeb (objednání taxi na letiště, půjčení automobilu atd.), a to přímo na jejich mobilních zařízeních.

4.2 Dotazníkové šetření

Pro účely této bakalářské práce byl vypracován dotazník, který zkoumá postoj obyvatel žijících na území České republiky k aktuální koronavirové situaci vzhledem k cestovnímu ruchu.

Dotazník pojmenovaný „Analýza vlivu koronaviru na cestovní ruch“ byl vytvořen na internetové stránce www.surveymonkey.com a byl přístupný po dobu 2 týdnů v březnu/dubnu 2021 pro získání co nejaktuálnějších informací. Dotazník byl rozeslán pomocí sociálních sítí a e-mailu. Celkem vyplnilo dotazník 231 respondentů. Návratnost dotazníku činí 72 % vůči 318 zobrazení. Dotazník byl určen široké veřejnosti. Vzor celého dotazníku je uveden v příloze č. 1 bakalářské práce.

Otázky použité v dotazníku vycházejí z analýzy PEST.

Pro potřeby výzkumu byly stanoveny následující výzkumné otázky:

- Je snížení počtu cestovních kanceláří způsobeno koronavirovou pandemií?
- Je největší překážkou pro cestování strach z nákazy koronavirem?
- Převyšuje v důsledku celosvětové pandemie koronaviru zájem cestovat po ČR nad zahraničím?

Jak již bylo řečeno, dotazník dokončilo 231 respondentů a výrazně převažovaly odpovědi žen, kterých bylo 171 (74 %) nad muži, jichž vyplnilo dotazník 60 (26 %).

Jak je patrné z následujícího Grafu č. 8 zobrazujícího věkové složení respondentů, převažovala věková skupina 27-40 let s 41 %, respondentů do 26 let bylo 31 %, následovala věková skupina 41-60 let s 27 % a nejmenší zastoupení měla věková skupina 61 a více let s 1 % odpovědí. Do jisté míry mohl být tento výsledek zapříčiněn formou distribuce dotazníku, kdy byly použity sociální sítě a e-mailová forma.

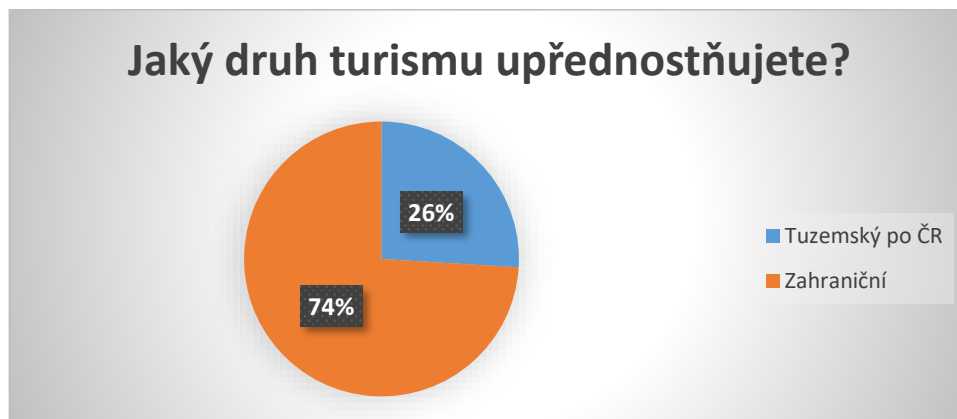
Graf 7 Která z níže uvedených kategorií zahrnuje Váš věk?

Poslední otázka zjišťující demografické údaje zněla: „Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?“. Z Grafu č. 9 níže je zřejmé, že převažovala skupina s vysokoškolským vzděláním, která měla 50 %, dále se umístila skupina se středoškolským vzděláním s maturitou 36 %, středoškolským bez maturity 9 % a vyšším odborným vzděláním s 5 %. Ve skupině se základním vzděláním bylo 0 odpovědí.

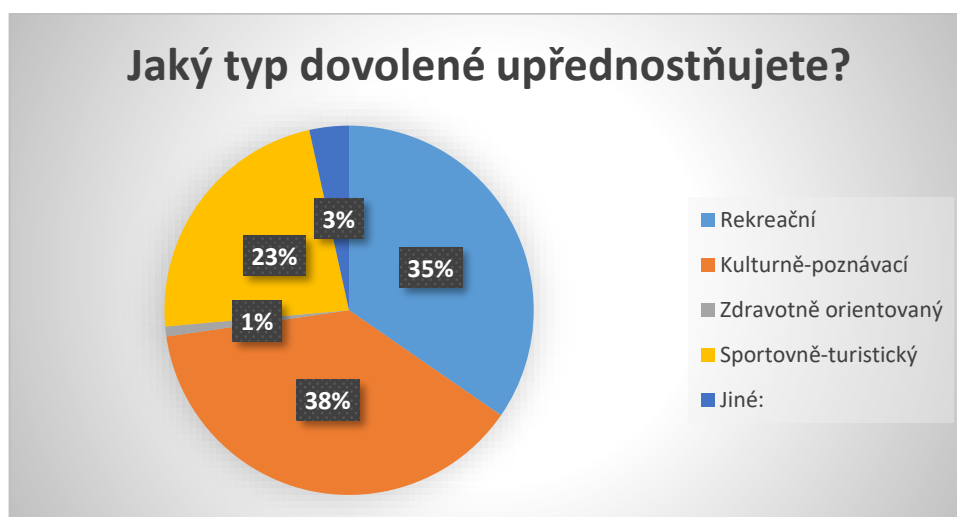
Graf 8 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

První otázku pro zjištění preferencí zobrazuje následující Graf č. 10. Z něj je patrné, že celých 74 %, tedy převážná většina respondentů, upřednostňuje zahraniční dovolenou před tuzemskou, kterou preferuje jen 26 % dotázaných.

Graf 9 Jaký druh turismu upřednostňujete?

Následující Graf č. 11 zobrazuje preference respondentů v oblasti typu dovolené. Více než třetinu odpovědí tvoří kulturně-poznávací dovolená s 38 %, následuje rekreační, která získala taktéž více než třetinu odpovědí, a to konkrétně 35 %. Zájem mezi respondenty je i o sportovně-turistickou dovolenou, která získala 23 % a na konci s pouhým 1 % zůstala zdravotně orientovaná dovolená. V kategorii „Jiné:“ se sešlo 8 odpovědí a u všech se jednalo o kombinaci zbylých možností.

Graf 10 Jaký typ dovolené upřednostňujete?

Poslední otázku, která zjišťuje preference respondentů v oblasti výběru dovolené, zobrazuje Graf č. 12 níže. Z jeho výsledků vyplývá, že většina respondentů si dovolenou zajišťuje úplně sama, a to celých 64 %, anebo alespoň z části 19 %. Služby cestovních kanceláří a cestovních agentur využívá pouze 17 % dotázaných. Možnost „Jiné:“ si nevybral žádný z respondentů.

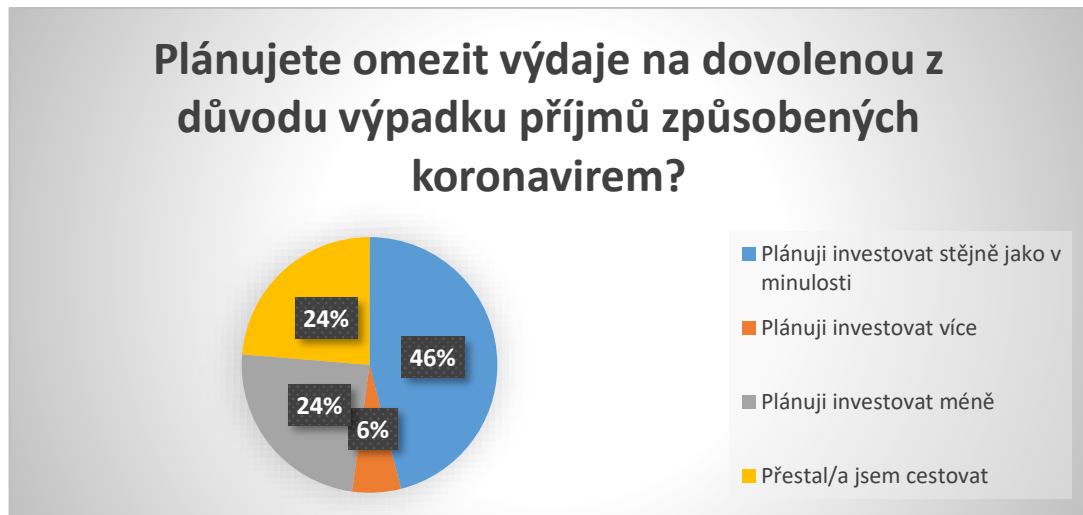

Graf 11 Jakým způsobem si zajišťujete dovolenou?

Další část dotazníku již byla zaměřena na pokládání otázek přímo souvisejících s koronavirovou panedmií. Respondentů, kteří prodělali koronavirovou infekci bylo celkem 29 % a zbylých 71 % nákazu koronavirovou infekcí doposud neprodělalo nebo o tom nevědí.

Dále respondenti v 52 % uvedli, že jejich příjem nebyl žádným způsobem ovlivněn koronavirovou pandemií. 48 % respondentů uvedlo, že přišlo o část či celý svůj příjem.

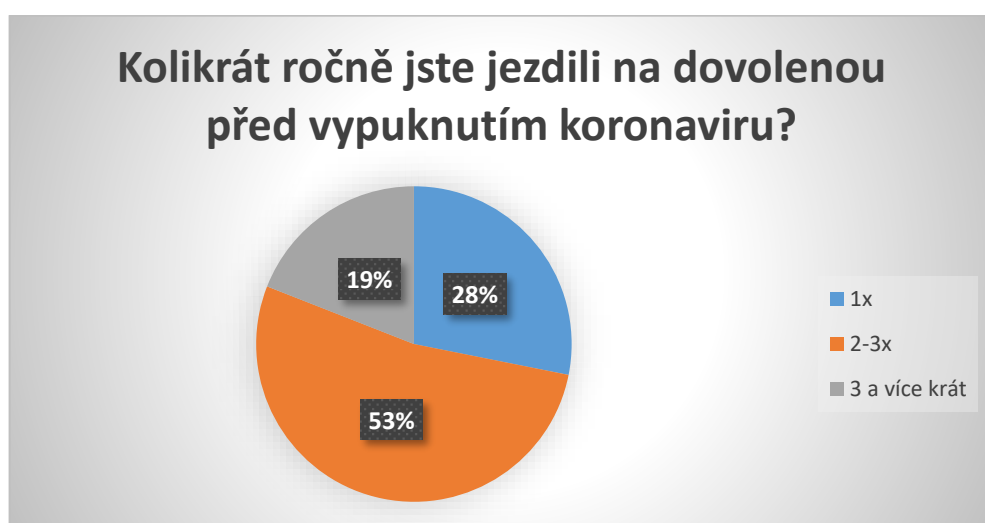
Na grafu níže je vidět, jak se promítl výpadek příjmů na budoucí výdaje za dovolenou. Ve 46 % odpovědí se respondenti nechystají omezit na výdaje za dovolenou, a budou do této oblasti investovat stejně jako v minulosti. Další část respondentů (24 %) odpověděla, že přestala cestovat. Stejně množství odpovědí (tj. 24 %) bylo i v případě, že plánují investovat méně. Pouze 6 % respondentů uvedlo, že plánuje investovat více.

Graf 12 Plánujete omezit výdaje na dovolenou z důvodu výpadku příjmů způsobených koronavirem?

Z dotazníkového šetření dále vyplynulo, že v 92 % je pro respondenty koronavirová pandemie překážkou v cestování. Stejně tak v 81 % odpovědí bylo uvedeno, že by respondent nejel do místa se zvýšeným výskytem koronaviru. Pro 19 % dotázaných riziko nákazy nepředstavuje překážku a do míst s jejím zvýšeným výskytem by odcestovalo.

V následující otázce byly respondenti dotázáni „Kolikrát ročně jste jezdili na dovolenou před vypuknutím koronaviru?“. Nadpoloviční většina, tj. 53 % odpověděla, že před koronavirovou pandemií jezdila na dovolenou 2 - 3 krát ročně, ve 28 % případech byla odpověď 1 krát ročně a zbylých 19 % jezdilo na dovolenou 3 a vícekrát ročně.

Graf 13 Kolikrát ročně jste jezdili na dovolenou před vypuknutím koronaviru?

Odpovědi, které jsou zobrazeny v Grafu č. 15, byly poměrně vyrovnané. 32 % respondentů uvedlo, že v roce 2020 nebylo na dovolené, 24 % bylo v zahraničí, 25 % trávilo dovolenou v ČR a 19 % dotázaných bylo na dovolené jak v tuzemsku, tak i v zahraničí.

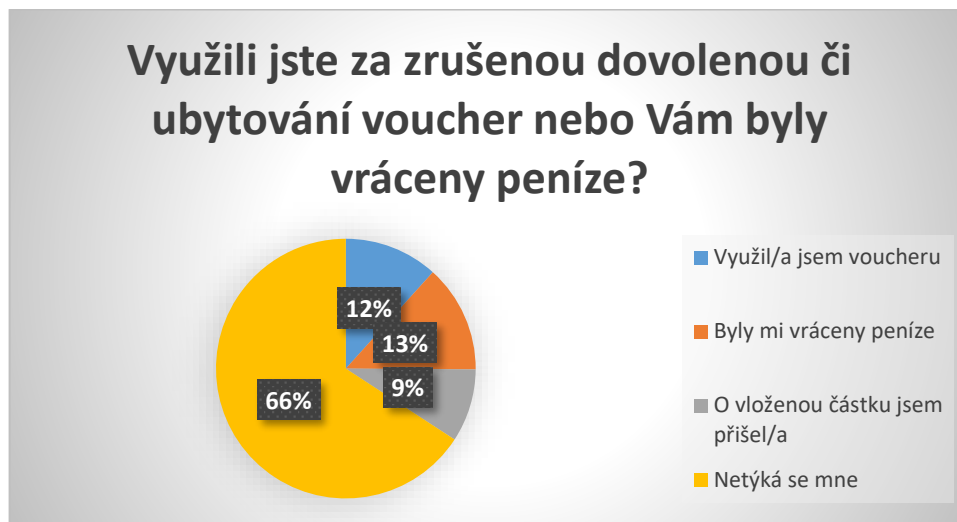
Graf 14 Byli jste na dovolené v roce 2020?

Pro otázku „Museli jste zrušit či Vám byla zrušena dovolená vlivem koronaviru?“ byly na výběr dány dvě odpovědi „Ano“ a „Ne“. Tato otázka rozdělila respondenty na dva takřka stejné „tábory“. V 54 % uvedly, že nemuseli a ani jim nebyla zrušena dovolená vlivem koronaviru a naopak ve 46 %, že museli dovolenou zrušit či jim byla zrušena.

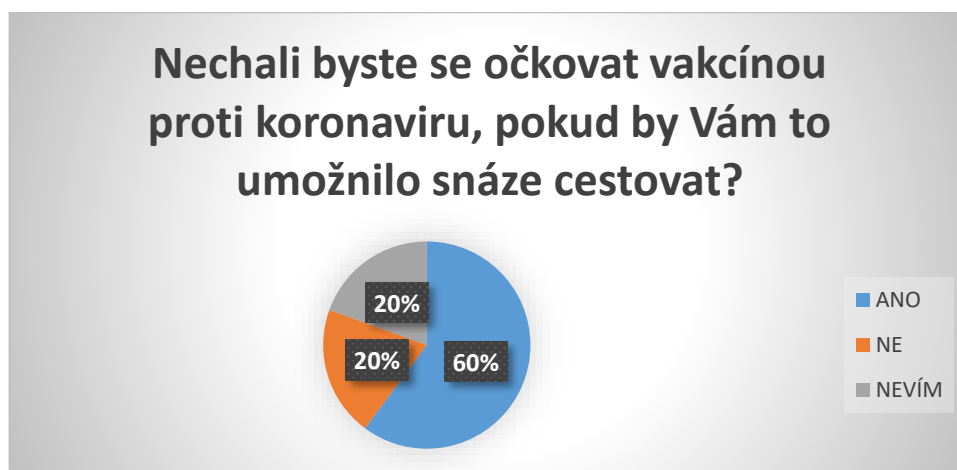
Graf 15 Museli jste zrušit či Vám byla zrušena dovolená vlivem koronaviru?

Následující Graf č. 17, navazující na předchozí otázku ukazuje, že 12 % dotázaných využilo možnosti vouchery, 13 % byly vráceny peníze, 9 % přišlo o vloženou částku za dovolenou a v 66 % se to dotázaných netýkalo.

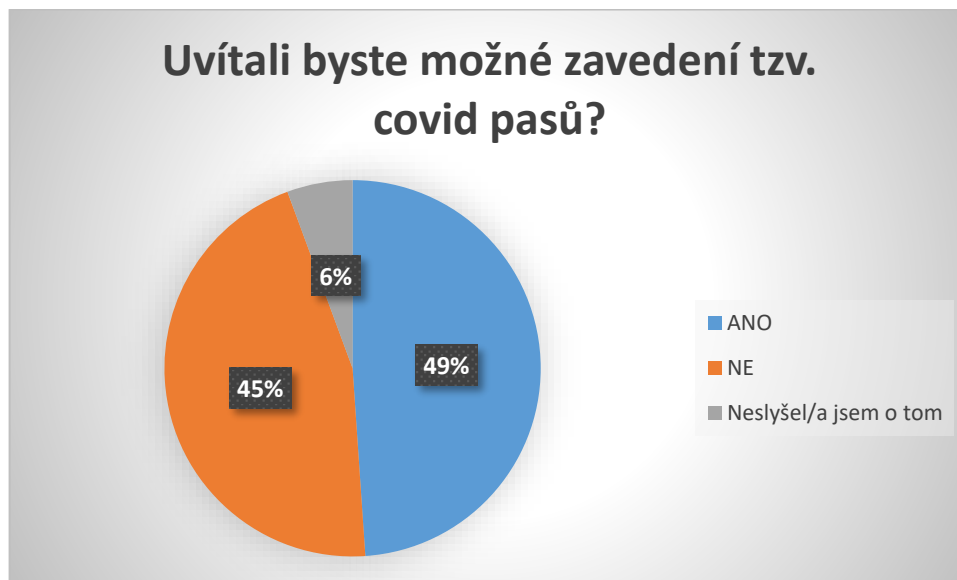
Graf 16 Využili jste za zrušenou dovolenou či ubytování voucher nebo Vám byly vráceny peníze?

Graf č. 18 podává informace o ochotě respondentů nechat se očkovat vakcínou proti koronaviru v případě, že by jim to usnadnilo cestování. Na tuto otázku odpovědělo 60 % dotázaných „Ano“, ve 20 % by tuto možnost nevyužili a zbylých 20 % není rozhodnuto.

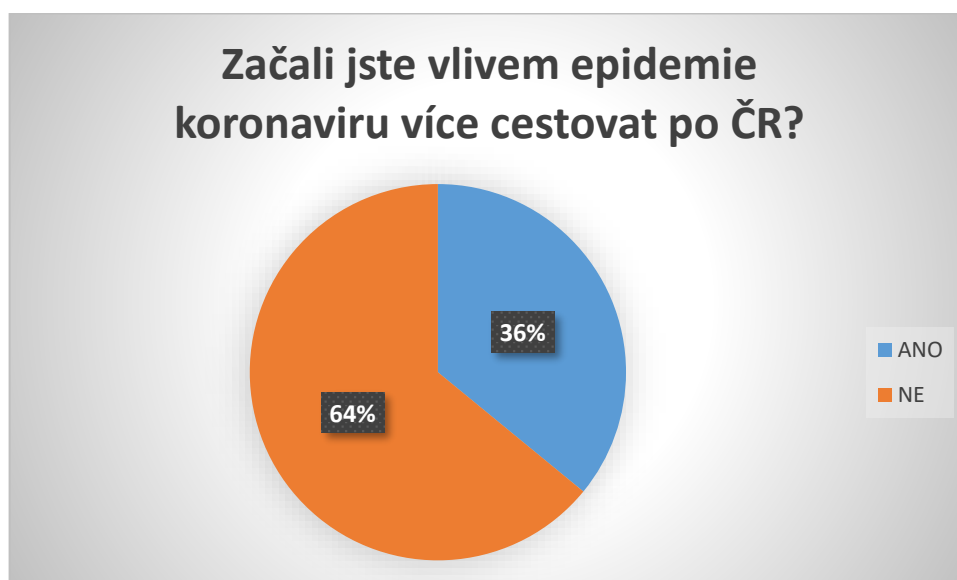
Graf 17 Nechali byste se očkovat vakcínou proti koronaviru, pokud by Vám to umožnilo snáze cestovat?

Další otázka „Uvítali byste možné zavedení tzv. covid pasů?“ byla hodnocena následovně: 49 % dotázaných by tuto možnost uvítalo, 45 % respondentů není pro jejich zavedení a 6 % o covid pasech zatím neslyšelo.

Graf 18 Uvítali byste možné zavedení tzv. covid pasů?

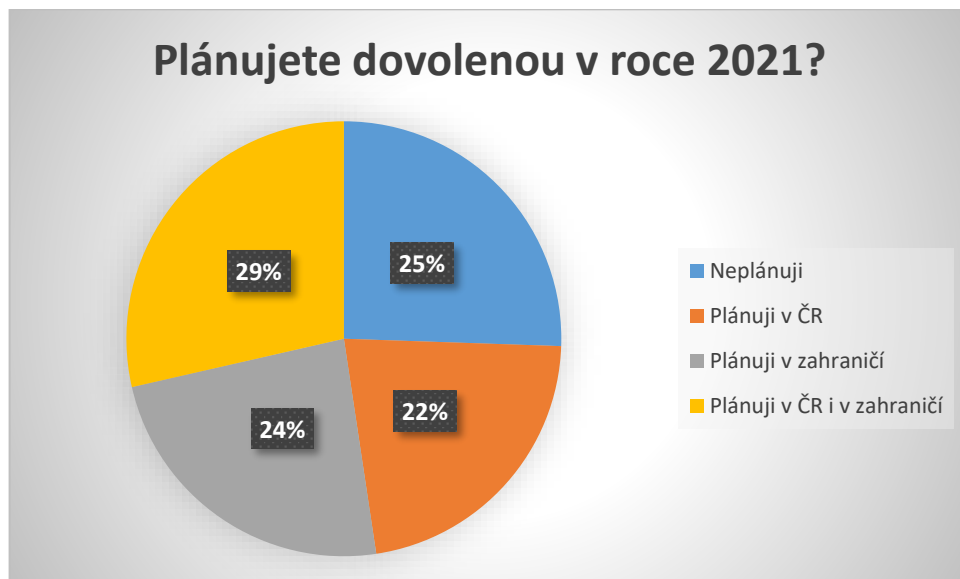
Následující Graf č. 20 zobrazuje, zda začali lidé v době pandemie koronaviru více cestovat po ČR. Je patrné, že 64 % z dotázaných nepřiměhl koronavirus vyhledávat ve větší míře tuzemský cestovní ruch a 36 % uvedlo, že epidemie zvedla jejich zájem o cestování po ČR.

Graf 19 Začali jste vlivem epidemie koronaviru více cestovat po ČR?

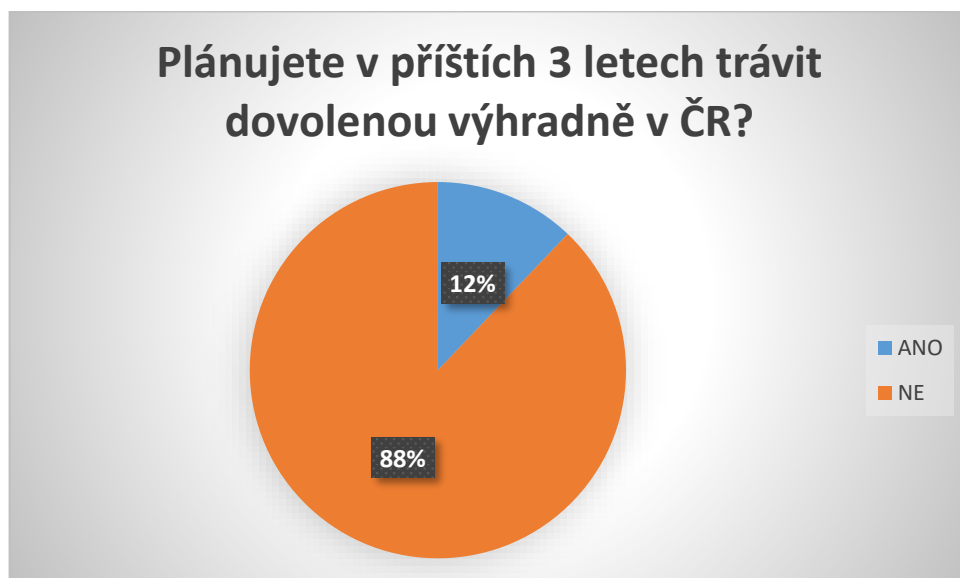
Data v Grafu č. 21 jsou zajímavá z toho pohledu, že dovolenou v roce 2021 plánuje 75 % dotázaných. Konkrétně 22 % v ČR, 24 % v zahraničí a 29 % jak v zahraničí, tak i

v tuzemsku, a to i přes aktuální, stále nepříznivou koronavirovou situaci ve světě. Pouze 25 % uvedlo, že neplánuje v roce 2021 dovolenou vůbec.

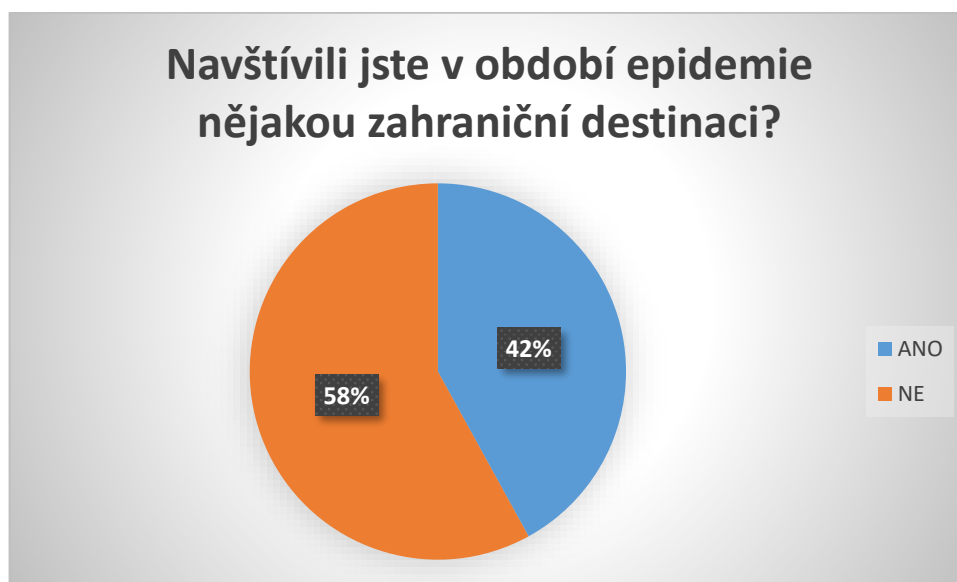
Graf 20 Plánujete dovolenou v roce 2021?

Z následujícího Grafu č. 22, který se ptá na otázku „Plánujete v příštích 3 letech trávit dovolenou výhradně v ČR?“ vyplývá, že drtivá většina (88 %) respondentů takovou možnost neplánuje a pouze 12 % z dotázaných má v plánu cestovat pouze v tuzemsku.

Graf 21 Plánujete v příštích 3 letech trávit dovolenou výhradně v ČR?

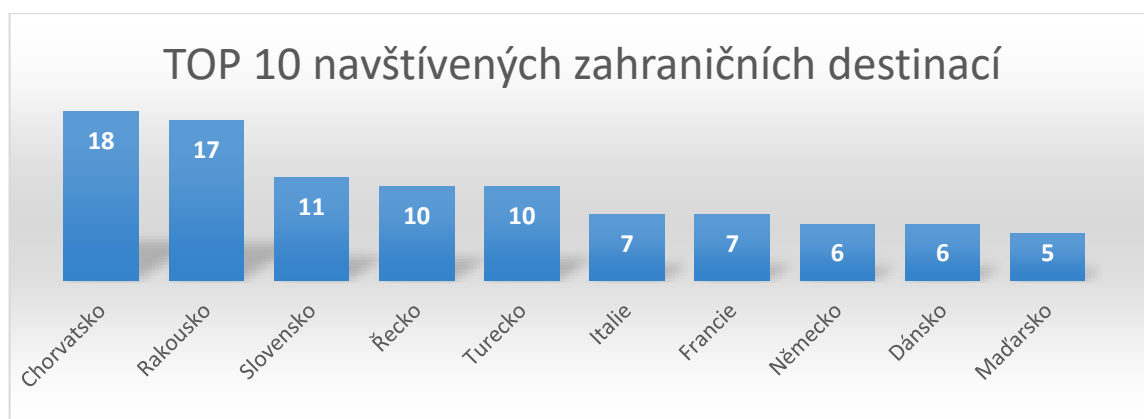
Informace v Grafu č. 23 ukazují, kolik z dotázaných vycestovalo na dovolenou do zahraničí, a to koronavirové pandemii navzdory. Lze vidět, že ochota respondentů cestovat mimo ČR není nijak zanedbatelná, když celých 58 % z nich uvedlo, že v době epidemie navštívili zahraniční destinaci.

Graf 22 Navštívili jste v období epidemie nějakou zahraniční destinaci?

Graf č. 24 navazuje na předchozí otázku. Lze v něm vidět, do jaké zahraniční destinace respondenti nejčastěji cestovali v případě, že na předchozí otázku odpověděli „Ano“. V odpovědích převládly evropské destinace v čele s Chorvatskem, již tradičně vyhledávanou destinací pro spoustu obyvatel ČR.

V grafu níže je zohledněno pouze top deset destinací.

Graf 23 Pokud ano, kterou?

Poslední otázka dotazníku měla získat data o tom, v čem vidí respondenti největší překážku pro cestování v době koronavirové epidemie. Poměrně překvapivě se na prvním místě neumístil strach z nákazy, který získal 18 % odpovědí, ale byla to nutnost podstoupit test

či nařízení karantény se 49 % odpovědí. Další velkou překážkou, a to ve 24 % bylo pro dotazované omezení služeb v dané destinaci. Žádnou překážku nevnímají 2 %. U odpovědi „Jiné:“ která získala 7 %, to byla nejčastěji kombinace všech možností.

Graf 24 Co vnímáte jako největší překážku pro cestování do zahraničí?

4.2.1 Vyhodnocení stanovených výzkumných otázek

V této podkapitole budou vyhodnoceny výzkumné otázky, které byly stanoveny již před začátkem dotazníkového šetření.

- Výzkumná otázka 1: Snížení počtu cestovních kanceláří je způsobeno koronavirovou pandemií.
- Výzkumná otázka 2: Největší překážkou pro cestování do zahraničí je strach z nákazy.
- Výzkumná otázka 3: Pandemie koronaviru zvedla poptávku po tuzemském cestovním ruchu.

Výzkumná otázka 1: Je snížení počtu cestovních kanceláří způsobeno koronavirovou pandemií?

Odpověď na tuto otázku je, že se jedná spíše o dlouhodobý trend než o následek pandemie koronaviru, která snížení počtu cestovních kanceláří pouze urychlila. Důkazy pro toto tvrzení jsou uvedeny níže.

Jak vyplývá z Grafu č.10, většina respondentů si dovolenou zajišťuje úplně sama, a to celých 64 % nebo alespoň z části 19 %. Služby cestovních kanceláří a cestovních agentur využívá

pouze 17 % dotázaných. Již z tohoto vyhodnocení je patrné, že zájem o služby cestovních kanceláří je spíše okrajový.

Tabulka níže ukazuje počet aktivních cestovních kanceláří od roku 2015 a lze vidět, že počet cestovních kanceláří se dlouhodobě snižuje. Jedinou výjimkou je rok 2018, kdy se počet oproti roku 2017 zvýšil o 9 cestovních kanceláří. Ovšem o to strmější byl poté propad v roce 2019. Seznam cestovních kanceláří je zveřejněn na webových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj.

Tabulka 8 Počet aktivních CK

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet aktivních CK	991	989	871	880	858	670

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat MMR, 2020c

Trend tedy jednoznačně směřuje a zmiňuje se o tom ve svém článku „Co se děje a proč“ i prof. Milan Zelený, k následujícím trendům:

- Samoobsluže a self-servisu (kiosky na letištích, online nákupy služeb atd.)
- Desintermediace, tedy přímého propojení mezi poskytovatelem služeb a zákazníkem.
- Modularizace, což znamená, že zákazník může kupovat to, co chce, ne v balíčku s tím, co nechce (Zelený, 2016).

Výzkumná otázka 2: Je největší překážkou pro cestování do zahraničí strach z nákazy?

Tuto výzkumnou otázku zobrazuje graf č. 27, kde je zcela jasně patrné, že největší překážkou pro cestování do zahraničí je nutnost podstoupit test či případné nařízení karantény, a to v celých 49 % odpovědí. Jako druhou věc, kterou respondenti vnímají coby překážku, je omezení služeb v dané destinaci. Tuto odpověď si zvolilo 24 % dotázaných. Strach z toho, že se respondent nakazí nemocí SARS-CoV-2, uvedlo pouze 18 % respondentů. Při porovnání odpovědí v jednotlivých věkových skupinách uvedlo strach z nákazy jako největší překážku při cestování nejvíce respondentů ve věku 21-60 let. Z celkových 63 odpovědí v této věkové skupině tuto možnost vybralo 19 dotázaných, tedy 30 %. Ve věkové skupině do 26 let to bylo 10 % a 16 % ve skupině 27-40 let. Ve věku nad 61 let tuto možnost nezvolil ani jeden z dotázaných. Z toho lze usuzovat, že největší překážkou jsou zavedená opatření proti koronavirové pandemii jak v ČR, tak v ostatních zemích.

Odpověď na výzkumnou otázku, zda je největší překážkou pro cestování do zahraničí strach z nákazy, je tímto vyvrácena.

Výzkumná otázka 3: Převyšuje v důsledku celosvětové pandemie koronaviru zájem cestovat po ČR nad zahraničím?

Respondenti byli na začátku dotazníkového šetření tázáni na preference v oblasti druhu turismu. Na tuto otázku odpovědělo 74 % z dotázaných tak, že preferují zahraniční cestovní ruch před tuzemským, který získal 26 % odpovědí.

Jak dále z Grafu č. 17 vyplývá, tyto preference se příliš nezměnily ani v období pandemie koronaviru, když na otázku „Byli jste na dovolené v roce 2020?“ odpovědělo jen 25 % respondentů, že strávilo dovolenou výhradně v ČR, 24 % vycestovalo do zahraničních destinací, 19 % z dotázaných bylo jak v tuzemsku, tak i v zahraničí a zbylých 32 % nebylo na dovolené vůbec.

Dále data z Grafu č. 23 ukazují, že v roce 2021 se na zahraniční dovolenou chystá 24 % respondentů, zatímco tuzemskou dovolenou plánuje 22 % dotázaných. Respondenti také uvedli že, v příštích třech letech neplánují dovolenou strávit výhradně v ČR, a to v 88 %, zbylých 12 % má v plánu strávit dovolenou v příštích třech letech výhradně v ČR.

Na otázku „Začali jste vlivem epidemie koronaviru více cestovat po ČR?“ odpověděla většina, tj. 64 % respondentů „Ne“, tedy, že nemá vlivem koronavirové epidemie větší zájem cestovat po ČR. U 36 % byla odpověď kladná, tedy „Ano“, zvýšil se zájem cestovat po ČR. Podle věkového zastoupení se nejvíce zvýšil zájem o cestování po tuzemsku u věkové skupiny do 26 let. Z celkových 71 odpovědí v této věkové skupině, 36 respondentů (49 %) uvedlo, že začalo více cestovat po ČR. Naopak ve věkových skupinách 27-40 let a 41-60 let uvedlo shodně pouze 19 % dotázaných větší zájem cestovat po ČR.

Jak z výše uvedeného vyplývá, lze výzkumnou otázku „Z důsledku celosvětové pandemie koronaviru výrazně převyšuje zájem cestovat po ČR nad zahraničím“ vyvrátit.

4.3 SWOT analýza

Poslední analytická kapitola této práce je věnována SWOT analýze, která je hodnocena z pohledu státu na cestovní ruch a vychází z předchozí analýzy PEST a dotazníkového šetření. Výsledky jsou shrnuty do tabulky SWOT analýzy níže. Analýza byla vytvořena v týmu čtyř osob. Tým řešil jednotlivé složky u silných, slabých stránek, i u příležitostí a hrozeb. Dále bylo v týmu řešeno číselné ohodnocení daných složek.

4.3.1 SWOT analýza cestovního ruchu

Teoretická část SWOT analýzy se skládá ze dvou částí. Jde o vnitřní část, do které patří silné a slabé stránky a vnější část, v nichž se nachází příležitosti a hrozby. V tabulce níže jsou uvedeny jednotlivé složky každé části, které částečně vychází z předchozí PEST analýzy a dotazníkového šetření.

Tabulka 9 SWOT analýza cestovního ruchu

Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> - Dostatečná ubytovací kapacita - Výhodná geografická poloha ČR - Kulturní, přírodní, historické i technické bohatství - Cenová dostupnost pro zahraniční klientelu 	<ul style="list-style-type: none"> - Vnímání koronaviru jako překážky pro cestování - Legislativa a její časté změny - Slabá propagace ČR jak v zahraničí, tak v rámci republiky - Nedostatečná infrastruktura (doprava, informační systém)
Příležitosti (Opportunities)	Hrozby (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> - Očkování proti koronaviru - Covid pasy - Politická podpora cestovního ruchu - Moderní technologie v cestovního ruchu - Ochota veřejnosti cestovat - Rostoucí životní úroveň umožňující více cestovat 	<ul style="list-style-type: none"> - Další vlna pandemie koronaviru - Růst míry nezaměstnanosti - Zadluženost domácností - Zpřísnění vládních opatření proti koronaviru

4.3.2 SWOT analýza cestovního ruchu a její číselné vyhodnocení

V této části SWOT analýzy jsou k jednotlivým položkám přiřazeny číselné hodnoty. Sloupec s názvem „Váha“ vyjadřuje důležitost jednotlivých položek kategoriích silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby. Existují zde následující pravidla:

- Součet vah v jednotlivých kategoriích musí být roven 1.
- Čím vyšší hodnota (např. 0,99), tím vyšší je důležitost dané položky v kategorii, a naopak čím nižší hodnota, tím je důležitost nižší.

Dále ve sloupci „Hodnocení“ jsou přiřazeny hodnoty na kladné stupnici 1-5 u kategorie silné stránky a příležitosti. Číslo pět znamená největší spokojenost s danou položkou a číslo jedna naopak znamená nejnižší spokojenost.

V kategoriích slabé stránky a hrozby jsou přiděleny hodnoty na záporné stupnici, kde -1 znamená nejnižší nespokojenost až -5, která vyjadřuje nejvyšší nespokojenost s položkou v dané kategorii.

Ve sloupci „Celkem“ jsou vynásobeny hodnoty, které byly přiděleny jednotlivým položkám a na konci každé kategorie je zobrazen součet těchto hodnot.

Tabulka 10 SWOT analýza cestovního ruchu a její číselné vyhodnocení

Silné stránky	Váha	Hodnocení	Celkem
Dostatečná ubytovací kapacita	0,2	3	0,6
Výhodná geografická poloha ČR	0,3	3	0,9
Kulturní, přírodní, historické i technické bohatství	0,3	5	1,5
Rostoucí životní úroveň umožňující více cestovat	0,1	4	0,4
Cenová dostupnost pro zahraniční klientelu	0,1	4	0,4
Součet			3,8
Slabé stránky			
Vnímání koronaviru jako překážky pro cestování	0,2	-4	-0,8
Legislativa a její časté změny	0,2	-3	-0,6
Slabá propagace ČR jak v zahraničí, tak v rámci republiky	0,3	-4	-1,2
Nedostatečná infrastruktura (doprava, informační systém)	0,3	-2	-0,6
Součet			-3,2

Příležitosti			
Očkování proti koronaviru	0,6	5	3,0
Covid pasy	0,1	4	0,4
Politická podpora cestovního ruchu	0,1	3	0,3
Moderní technologie v cestovního ruchu	0,1	4	0,4
Rostoucí životní úroveň umožňující více cestovat	0,1	4	0,4
Součet			4,5
Hrozby			
Další vlna pandemie koronaviru	0,6	-5	-3,0
Růst míry nezaměstnanosti	0,1	-4	-0,4
Zadluženost domácností	0,1	-1	0,1
Zpřísnění vládních opatření proti koronaviru	0,2	-4	-0,8
Součet			-4,3

V poslední tabulce číselného vyhodnocení SWOT analýzy je uveden výpočet, který vychází z hodnot předešlé tabulky. Pro získání konečného výsledku, a tím i přehledu o tom, jak na tom cestovní ruch v současné době je, byly zvlášť sečteny výsledné hodnoty kategorií silné a slabé stránky, a dále příležitosti plus hrozby.

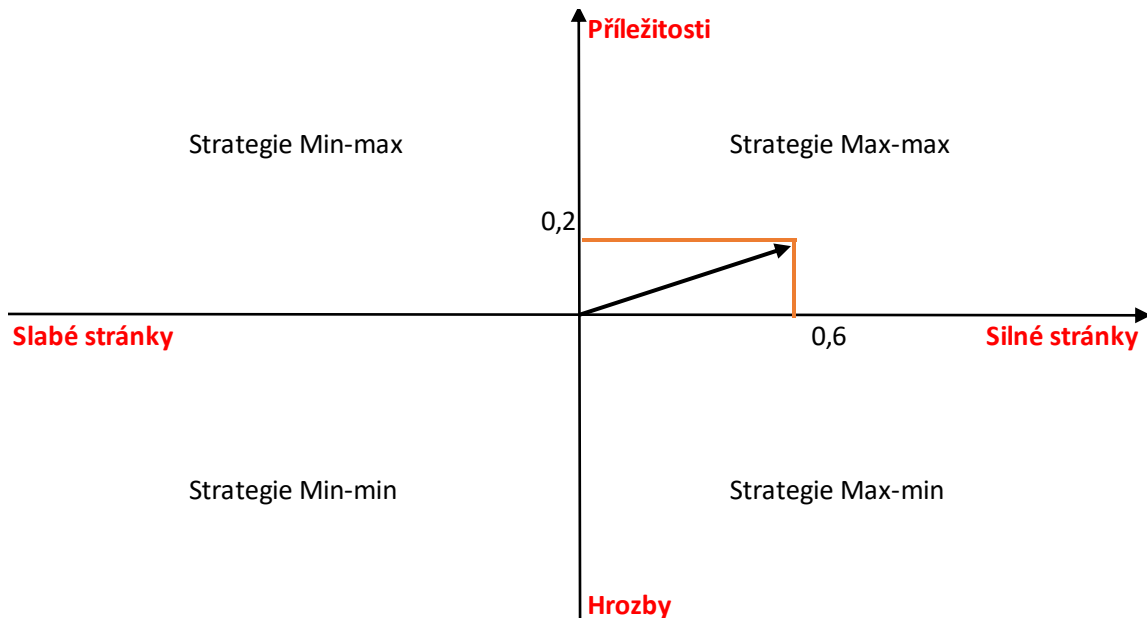
Tabulka 11 Výpočet hodnot z tabulky

Výpočet hodnot z tabulky	Součet	Celkem
Silné stránky + Slabé stránky	4,8+(-3,6)	0,6
Příležitosti + Hrozby	4,5+(-4,3)	0,2
Výsledná bilance		0,8

Výsledné hodnoty jsou zobrazeny na obrázku níže. Strategie, které jsou zobrazeny na obrázku znamenají:

- Min-max - strategie, která minimalizuje slabé stránky a maximalizuje příležitosti.

- Max-max - strategie, která maximalizuje silné stránky i příležitosti.
- Min-min - strategie, která minimalizuje slabé stránky i hrozby.
- Max-min - strategie, která maximalizuje silné stránky a minimalizuje hrozby.

Obrázek 1 SWOT analýza cestovního ruchu

4.4 Závěry a doporučení

Z výsledné bilance interních a externích faktorů vyplývá, že interní i externí faktory vykazují kladnou bilanci hodnocení. Lze tedy konstatovat, že převažují silné stránky a příležitosti. Nejsilnější silnou stránkou pro cestovní ruch v ČR je jednoznačně kulturní, přírodní historické a technické bohatství. Největší příležitost pro cestovní ruch je očkování proti koronaviru.

Jako největší slabinu cestovního ruchu v ČR, lze uvést nedostatečnou propagaci jak v zahraničí, tak v tuzemsku, spolu s negativním vnímáním koronaviru. Největší hrozbou se potencionálně může stát další vlna koronavirové pandemie či zpřísnění vládních opatření proti koronaviru.

Velmi dobrou zprávou pro cestovní ruch je, že zájem a ochota cestovat se u veřejnosti nijak nesenížila. Do jisté míry to může být způsobeno dlouhodobými cestovními návyky a tím, že se navzdory koronavirové pandemii zvyšuje i životní úroveň.

Nejlepším a nejspíš i nejrychlejším opatřením je rychlá proočkovanost co největší části populace. Tím by došlo k zamezení nebo alespoň zmírnění další vlny koronavirové pandemie, a s tím i nutnost zavádět nová či zpříšňovat stávající opatření.

Další možností s tím spojenou je zavedení tzv. Covid pasů, které by mohly dotyčným držitelům na základě očkování nebo za stávajících dokazatelných protilátek v organismu umožnit cestovat, navštěvovat ubytovací a stravovací zařízení, popř. atrakce v dané destinaci bez omezení.

Výzvou pro domácí cestovní ruch a jeho podporu k znovu nastartování ekonomiky by mohlo být zavedení marketingové kampaně. Cílem kampaně by mělo být nalákat nejen zahraniční, ale i domácí turisty trávit dovolenou na území ČR, jakožto bezpečné destinace. Jako inspirativní zemi lze považovat Chorvatsko, které na začátku jara 2021 rozjelo kampaň s názvem „Safe stay in Croatia“ (Bezpečné Chorvatsko). V této kampani je zařazeno několik stovek subjektů, a to ubytovacích, stravovacích, sportovních aj., které nesou logo Safe Stay in Croatia a byla v nich přijata předepsaná epidemiologická opatření a doporučení pro bezpečnostní ochranu zdraví.

K tomu by bylo vhodné vytvořit volně stažitelnou aplikaci do smartphonů a tabletů pro kompletní přehled lokalit a daných zařízení s ochrannou známkou bezpečnosti.

ZÁVĚR

V této bakalářské práci byl zhodnocen stav, ve kterém se aktuálně nachází cestovní ruch v České republice a jak vnímá koronavirovou pandemii veřejnost vzhledem k cestování. Cíle bakalářské práce byly tudíž splněny.

Pandemie koronaviru tento segment ekonomiky negativně ovlivnila a ukázala, jak se z dynamicky rozvíjejícího trhu jakožto je cestovní ruch, může stát během krátké doby takřka mrtvé odvětví. Nutno říci, že tato skutečnost byla způsobena především vlivem opatření, která byla zavedena proti šíření koronavirové pandemie.

Úvodní teoretická část práce se zabývala definicí cestovního ruchu, jeho typologií, zvláštnostmi odvětví aj. V návaznosti na téma se následující část práce věnovala téma koronaviru, jeho vysvětlením a posloupným přehledem událostí a zavádění vládních opatření.

Analytická část práce byla rozdělena do několika analýz. První analýza PEST zkoumala makroprostředí cestovního ruchu v době koronaviru, na niž navazovalo dotazníkové šetření pro širokou veřejnost. Dotazník byl zprostředkován pomocí sociálních sítí a jeho návratnost byla vysoká. Získaná data byla vyhodnocena do grafů s následným slovním vyjádřením. Jak vyplývá z dotazníkového šetření, „hlad“ veřejnosti po cestování nezměnila ani pandemie a lze očekávat, že po případném rozvolnění opatření se cestovní ruch opět rozběhne na plné obrátky.

Na základě vyhodnocených dat z dotazníku následovala poslední analýza SWOT, která hodnotila cestovní ruch v ČR z pohledu státu. SWOT analýza byla následně číselně zhodnocena a byl zhotoven diagram. Vyhodnocení SWOT analýzy ukázalo, že stav cestovního ruchu v ČR na tom není špatně. Převažují silné stránky a příležitosti, což je pozitivní zpráva. Nejlepší příležitostí, jakou v současné době cestovní ruch má je očkování proti koronaviru. Co naopak není dobrou zprávou pro cestovní ruch v ČR je fakt, že se nezvýšil zájem veřejnosti více cestovat po tuzemsku ani v době koronaviru. Do určité míry to může být způsobeno dlouhodobými návyky v upřednostňování zahraničí dovolené, přestože má ČR co nabídnout.

V závěru analytické části jsou uvedena případná doporučení či opatření, která by mohla vést k revitalizaci cestovního ruchu v ČR. Situaci kolem pandemie koronaviru lze využít ke zvýšení poptávky po tuzemském cestovním ruchu dobrou marketingovou strategií

a docílit toho, aby lidé trávili svou dovolenou na území ČR, jakožto v zemi bohaté na přírodní, historické, kulturní a technické památky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěné zdroje:

BERÁNEK, Jaromír, 2013. *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: Mag Consulting. ISBN 978-80-86724-46-1.

JUREČKA, Václav, 2017. *Makroekonomie*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0251-8.

KOTÍKOVÁ, Halina, 2013. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4603-6.

KOTLER, Philip, John T. BOWEN a James C. MAKENS, c2014. *Marketing for hospitality and tourism*. 6th ed. Harlow: Pearson Education. ISBN 978-1-292-02003-7.

LIPOVSKÁ, Hana, 2017. *Moderní ekonomie: jednoduše o všem, co byste měli vědět*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0120-7.

PAHL, Nadine a Anne RICHTER, 2007. *Swot Analysis - Idea, Methodology and a Practical Approach*. Norderstedt Germany: Books on Demand. ISBN 978-3-640-30303-8.

PALATKOVÁ, Monika, 2014. *Mezinárodní turismus: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, změny mezinárodního turismu v důsledku globálních změn, evropská integrace a mezinárodní turismus*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4862-7.

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ, 2011. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4039-3.

SEDLÁČKOVÁ, Helena a Karel BUCHTA, 2006. *Strategická analýza*. 2., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-367-1.

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ, 2012. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-880-2.

Elektronické zdroje:

Aktuální analýza cestovního ruchu České republiky v rámci Evropy a světa, 2018.

Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z:

<https://www.mmr.cz/getattachment/38dcf411-4e5b-47e7-b1d7-c283654ab7b3/Analyza-cestovniho-ruchu-CR-v-ramci-Evropy-a-sveta.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf>

Antivirus - podpora zaměstnanosti, 2020. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online].

Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/antivirus>

Antivirus A, A Plus – nucené omezení provozu a karantény, 2020c. *Covid portál* [online].

Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/kompenzace/antivirus-plus-nucene-omezeni-provozu-karanteny>

Cestovní ruch a COVID-19: Nutnost zachovat živobytí milionů lidí a příležitost pro transformaci, 2020. *Informační centrum OSN v Praze* [online]. Praha [cit. 2021-5-8].

Dostupné z: <https://www.osn.cz/cestovni-ruch-a-covid-19/>

ZELENÝ, Milan, 2016. Co se děje a proč? *Milan Zelený* [online]. New York [cit. 2021-5-

8]. Dostupné z: <https://www.milanzeleny.com/cs-CZ/stranky/1/-/0/394/co-se-dje-a-proc>

Coronavirus disease 2019 (COVID-19), 2020. *World Health Organization* [online].

Geneva [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200423-sitrep-94-covid-19.pdf>

COVID – Ubytování: Stát částečně kompenzuje pozastavení provozu ubytovacích zařízení, 2020b. *Hospodářská komora ČR* [online]. Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://www.komora.cz/news/covid-ubytovani-stat-castecne-kompenzuje-pozastaveni-provozu-ubytovacich-zarizeni/>

COVID-19: Přehled aktuální situace v ČR, 2020c. *Ministerstvo zdravotnictví ČR* [online].

Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

COVID-19: úvod, inkubační doba, původce a sezónnost onemocnění, 2020. *Národní zdravotnický informační portál* [online]. Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z:

<https://www.nzip.cz/clanek/447-covid-19-zakladni-informace>

Ukončená výzva: COVID-Cestovní ruch, 2021c. *Covid portál* [online]. Praha [cit. 2021-5-

8]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/kompenzace/ukoncena-vyzva-covid-cestovni-ruch>

Databáze časových řad (Arad) [online databáze], © 2003-2021. Praha: Česká národní banka, [cit. 2021-04-23]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/docs/ARADY/HTML/index.htm>

Epidemie akutního respiračního syndromu vyvolaná novým koronavirem, Wu-chan, Čína; první případy importované do EU/EHP; ECDC - RRA, 2. aktualizace, 2020b. *Státní zdravotní ústav* [online]. Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <http://www.szu.cz/tema/prevence/epidemie-akutniho-respiracniho-syndromu-vyvolana-novym-1>

Epidemiologickou situaci bude nově znázorňovat systém hodnocení PES, 2020d. *Ministerstvo zdravotnictví ČR* [online]. Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/epidemiologickou-situaci-bude-nove-znazornovat-system-hodnoceni-pes/>

Evropská komise schválila vakcínu proti koronaviru. Očkovat by se mělo začít v neděli, 2020. *IRozhlas* [online]. Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/vakcina-proti-koronaviru_2012211522_zuj

Indexy spotřebitelských cen - inflace - prosinec 2020, 2021b. *Český statistický úřad* [online]. Praha [cit. 2021-04-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-prosinec-2020>

Jak postupovat, když mám příznaky?, 2020b. *Ministerstvo zdravotnictví ČR* [online]. Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/jak-postupovat-kdyz-mam-priznaky/>

Mimořádné opatření, 2020c. *Ministerstvo zdravotnictví ČR* [online]. Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub/18696/40547/Mimo%C5%99%C3%A1dn%C3%A9%20opat%C5%99en%C3%AD%20-%20uzav%C5%99en%C3%AD%20z%C3%A1kladn%C3%ADch,%20st%C5%99edn%C3%ADch%20a%20vysok%C3%BDch%20%C5%A1kol%20od%2011.%203.%202020.pdf>

Ministerstvo zdravotnictví představilo centrální rezervační systém a nový protiepidemický systém PES 2.0, 2020e. *Ministerstvo zdravotnictví ČR* [online]. Praha [cit. 2021-1-18]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/ministerstvo-zdravotnictvi-predstavilo-centralni-rezervacni-system-a-novy-protiepidemicky-system-pes-2-0>

Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity - prosinec 2020, 2021d. *Český statistický úřad* [online]. Praha [cit. 2021-04-23]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/miry-zamestnanosti-nezamestnanosti-a-ekonomicke-aktivity-prosinec-2020>

Nezaměstnanost v prosinci vzrostla na 4 %, 2021. *Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR* [online]. Praha [cit. 2021-04-04]. Dostupné z:

https://www.mpsv.cz/documents/20142/2061970/08_01_2020_TZ_Nezamestnanost_prosinec.pdf/

Mimořádná a ochranná opatření – co aktuálně platí, 2021. *Vláda ČR* [online]. Praha [cit. 2021-4-4]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/nouzovy-stav-a-mimoradna-opatreni--co-aktualne-plati-180234/#volny_pohyb

Onemocnění COVID-19, nový koronavirus SARS-CoV-2 - je nepravděpodobné, že se virus přenáší potravinami, 2020a. *Státní zdravotní ústav* [online]. Praha [cit. 2021-1-10]. Dostupné z: <http://www.szu.cz/tema/bezpecnost-potravin/onemocneni-covid-19-novy-koronavirus-sars-cov-2-je?highlightWords=Onemocn%C4%9Bn%C3%AD+COVID-19%2C+nov%C3%BD+koronavirus+SARS-CoV-2+nepravd%C4%9Bpodobn%C3%A9%2C+%C5%BEe+virus+p%C5%99en%C3%A1%5%A1%C3%AD+potravinami>

Pohyb obyvatelstva - rok 2020, 2021e. *Český statistický úřad* [online]. Praha [cit. 2021-04-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/pohyb-obyvatelstva-rok-2020>

Průměrné mzdy - 4. čtvrtletí 2020, 2021c. *Český statistický úřad* [online]. Praha [cit. 2021-04-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-4-ctvrtleti-2020>

Prymula oznámil, že v Česku začala druhá vlna koronavirové epidemie, 2020. *Deník N* [online]. Praha [cit. 2021-1-10]. Dostupné z: <https://denikn.cz/minuta/438675/>

Předběžná výzva k Úvěru COVID v souvislosti s pandemií koronaviru zveřejněna, 2020. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. Praha [cit. 2021-1-28]. Dostupné z:

<https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/predbezna-vyzva-k-uveru-covid-v-souvislosti-s-pandemii-koronaviru-zverejnena--253451/>

Předběžný odhad HDP - 4. čtvrtletí 2020, 2021a. *Český statistický úřad* [online]. Praha [cit. 2021-04-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/predbezny-odhad-hdp-4-ctvrtleti-2020>

Sociologická encyklopedie, 2018. *Sociologická encyklopedie* [online]. Praha [cit. 2021-5-5]. Dostupné z:

[https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/%C5%A0et%C5%99en%C3%AD_dotazn%C3%ADkov%C3%A9_\(MSgS\)](https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/%C5%A0et%C5%99en%C3%AD_dotazn%C3%ADkov%C3%A9_(MSgS))

Věkové složení obyvatelstva – 2019, 2020. *Český statistický úřad* [online]. Praha [cit. 2021-04-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-obyvatelstva-2019>

Vláda kvůli šíření epidemie koronaviru omezila volný pohyb osob na nezbytné minimum, 2020d. *Vláda ČR* [online]. Praha [cit. 2021-1-10]. Dostupné z:

<https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-kvuli-sireni-epidemie-koronaviru-omezila-volny-pohyb-osob-na-nezbytno-minimum--180350/>

Vláda kvůli šíření nákazy koronavirem vyhlásila stav nouze a dále zpřísnila preventivní opatření, 2020a. *Vláda ČR* [online]. Praha [cit. 2021-1-10]. Dostupné z:

<https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-kvuli-sireni-nakazy-koronavirem-vyhlasila-stav-nouze-a-dale-zprisnila-preventivni-opatreni-180256/>

Vláda posiluje preventivní opatření v souvislosti s koronavirem, uzavírá obchody a restaurace veřejnosti na dobu deseti dnů, 2020c. *Vláda ČR* [online]. Praha [cit. 2021-1-10]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-posiluje-preventivni-opatreni-v-souvislosti-s-koronavirem--uzavira-obchody-a-restaurace-verejnosti-na-dobu-deseti-dnu-180331/>

Vláda přijala další mimořádná opatření k prevenci šíření koronaviru, do karantény musí všichni příjezdějí z rizikových zemí, 2020b. *Vláda ČR* [online]. Praha [cit. 2021-1-10]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-prijala-dalsi-mimoradna-opatreni-k-prevenci-sireni-koronaviru--do-karanteny-musi-vsichni-prijizdejici-z-rizikovych-zemi-180298/>

Vláda schválila pravidla pro Kurzarbeit, 2020a. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Praha [cit. 2021-1-28]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/koalice-se-shodla-na-podobu-kurzarbeitu-39519>

Vláda schválila vouchery do lázní. Program COVID - Lázně pomůže našim lázeňským městům i občanům, 2020b. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. Praha [cit. 2021-1-29]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/ostatni/web/novinky/vlada-schvalila-vouchery-do-lazni-program-covid>

Vláda vyhlásila na území České republiky od pondělí nouzový stav na 30 dnů, do 18. října omezila hromadné akce, 2020h. *Vláda ČR* [online]. Praha [cit. 2021-1-10]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-vyhlasila-na-uzemi-ceske-republiky-od-pondeli-nouzovy-stav-na-30-dnu--do-18--rijna-omezila-hromadne-akce-183879/>

Vláda zavedla povinnost nosit ochranné prostředky a vyčlenila seniorům čas pro nakupování potravin, 2020e. *Vláda ČR* [online]. Praha [cit. 2021-1-10]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-rozhodla-o-povinnosti-nosit-mimo-domov-ochranné-prostředky-a-vyčlenila-seniorum-cas-pro-nakupovani-potravin-180451/>

WHO vyhlásila kvůli koronaviru pandemii, 2020. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2021-1-10]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/koronavirus/clanek/svet-celi-koronavirove-pandemii- uvedla-who-40316361>

Za účelem ochrany veřejného zdraví nařídilo Ministerstvo zdravotnictví pobývat na veřejně dostupných místech nejvýše v počtu dvou osob, 2020f. *Vláda ČR* [online]. Praha [cit. 2021-1-10]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/za-ucelem-ochrany-verejného-zdravi-naridilo-ministerstvo-zdravotnictvi-pobyvat-na-verejne-dostupnych-mistech-nejvyse-v-poctu-dvou-osob-180625/>

Zákon č.185/2020 Sb., zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na odvětví cestovního ruchu

Záruční program COVID III pro firmy zasažené koronavirem (od Českomoravské záruční a rozvojové banky), 2021a. *Covid portál* [online]. Praha [cit. 2021-1-28]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/kompenzace/zarucni-program-covid-iii-pro-firmy-zasazene-koronavirem-od-ceskomoravske>

Životní situace podle Lex voucher, 2020a. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. Praha [cit. 2021-1-18]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ostatni/web/novinky/zivotni-situace-podle-lex-voucher>

VIDEO: Začátek očkování, symbol plný naděje, 2020i. *Vláda ČR* [online]. Praha [cit. 2021-1-10]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/video/video-zacatek-ockovani--symbol-plny-nadeje-185839/>

Záruční program COVID II, 2020a. *Hospodářská komora ČR* [online]. Praha [cit. 2021-1-28]. Dostupné z: <https://www.komora.cz/zarucni-program-covid-ii/>

Vláda prodloužila program Antivirus B do konce srpna, 2020. *Svaz průmyslu a dopravy České republiky* [online]. Praha [cit. 2021-1-29]. Dostupné z: <https://www.spcr.cz/muzevas-zajimat/pravni-infoservis/13668-vlada-prodlouzila-program-antivirus-b-do-konce-srpna>

Seznam cestovních kanceláří k 22.11.2020, 2020c. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Praha [cit. 2021-4-26]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/cestovni-ruch/seznam-cestovnich-kancelari/seznam-cestovnich-kancelari>

COVID Ubytování II, 2021b. *Covid portál* [online]. Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/kompenzace/covid-ubytovani-ii>

SWOT analýza, 2017. *Marketing Mind* [online]. [cit. 2021-4-7]. Dostupné z: <https://www.marketingmind.cz/swot-analyza/>

Analýza PEST, © 2021. *Storyboardthat* [online]. [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://www.storyboardthat.com/cs/articles/b/%C5%A1k%C5%AFdc%C5%AF-anal%C3%BD>

Ekonomika se letos propadne o 6,6 %. Příští rok poroste o 3,9 %, 2020b. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Praha [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/ekonomika-se-letos-propadne-o-66-pristi-39434>

Vláda schválila další návrhy na pomoc podnikatelům, od 11. května se rozjede přeshraniční osobní hromadná doprava, 2020g. *Vláda ČR* [online]. Praha [cit. 2021-1-10]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-schvalila-dalsi-navrhy-na-pomoc-podnikatelum--od-11--kvetna-se-rozjede-preshranicni-osobni-hromadna-doprava-181325/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Airbnb	Air Bed and Brekfast
CDC	Centers for Disease Control and Prevention
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
EMA	European Medicines Agency
EU	Evropská Unie
HDP	Hrubý domácí produkt
MPO	Ministerstvem průmyslu a obchodu
PES	Protiepidemický systém
PEST	Political, Economical, Social a Technological
RNA	Ribonucleic acid
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNWTO	United Nations World Tourism Organization
WHO	World Health Organization

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 SWOT analýza cestovního ruchu	60
---	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Hrubý domácí produkt.....	36
Tabulka 2 Průměrná míra inflace.....	38
Tabulka 3 Medián mezd	39
Tabulka 4 Míra nezaměstnanosti	39
Tabulka 5 Celková zadluženost domácností.....	41
Tabulka 6 Počet obyvatelstva	42
Tabulka 7 Věkové složení obyvatelstva	43
Tabulka 8 Počet aktivních CK.....	55
Tabulka 9 SWOT analýza cestovního ruchu	57
Tabulka 10 SWOT analýza cestovního ruchu a její číselné vyhodnocení.....	58
Tabulka 11 Výpočet hodnot z tabulky	59

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Hrubý domácí produkt (dle dat ČSÚ, 2021a).....	37
Graf 2 Průměrná míra inflace (dle dat ČSÚ, 2021b)	38
Graf 4 Míra nezaměstnanosti (dle dat ČSÚ, 2021d).....	40
Graf 5 Celková zadluženost domácností (dle dat ČNB, © 2003-2021)	41
Graf 6 Počet obyvatelstva (dle dat ČSÚ, 2021e)	42
Graf 7 Věkové složení obyvatelstva (dle dat ČSÚ, 2020).....	43
Graf 8 Která z níže uvedených kategorií zahrnuje Váš věk?.....	45
Graf 9 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	45
Graf 10 Jaký druh turismu upřednostňujete?	46
Graf 11 Jaký typ dovolené upřednostňujete?.....	46
Graf 12 Jakým způsobem si zajišťujete dovolenou?	47
Graf 13 Plánujete omezit výdaje na dovolenou z důvodu výpadku příjmů způsobených koronavirem?	48
Graf 14 Kolikrát ročně jste jezdili na dovolenou před vypuknutím koronaviru?.....	48
Graf 15 Byli jste na dovolené v roce 2020?.....	49
Graf 16 Museli jste zrušit či Vám byla zrušena dovolená vlivem koronaviru?.....	49
Graf 17 Využili jste za zrušenou dovolenou či ubytování voucher nebo Vám byly vráceny peníze?	50
Graf 18 Nechali byste se očkovat vakcínou proti koronaviru, pokud by Vám to umožnilo snáze cestovat?.....	50
Graf 19 Uvítali byste možné zavedení tzv. covid pasů?.....	51
Graf 20 Začali jste vlivem epidemie koronaviru více cestovat po ČR?	51
Graf 21 Plánujete dovolenou v roce 2021?.....	52
Graf 22 Plánujete v příštích 3 letech trávit dovolenou výhradně v ČR?	52
Graf 23 Navštívili jste v období epidemie nějakou zahraniční destinaci?.....	53
Graf 24 Pokud ano, kterou?	53
Graf 25 Co vnímáte jako největší překážku pro cestování do zahraničí?.....	54

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: VZOR DOTAZNÍKU

PŘÍLOHA P I: VZOR DOTAZNÍKU

1. Jste žena nebo muž?

- Žena
- Muž

2. Která z níže uvedených kategorií zahrnuje Váš věk?

- Do 26 let
- 27-40 let
- 41-60 let
- 61 a více let

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní
- Středoškolské bez maturity
- Středoškolské s maturity
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské

4. Jaký druh turismu upřednostňujete?

- Tuzemský po ČR
- Zahraniční

5. Jaký typ dovolené upřednostňujete?

- Rekreační
- Kulturně-poznávací
- Zdravotně orientovaný
- Sportovně-turistický
- Jiné:

6. Jakým způsobem si zajišťujete dovolenou?

- Cestovní kancelář/cestovní agentura
- Zajišťuji si sám
- Kombinace možností (např. ubytování zařizuje CK, dopravu si zařizuji sám)
- Jiné:

7. Prodělali jste koronavirovou infekci?

- ANO
- NE

8. Přišli jste vlivem koronaviru o část, či celý Váš příjem?

- ANO
- NE

9. Plánujete omezit výdaje na dovolenou z důvodu výpadku příjmů způsobených koronavirem?

- Plánuji investovat stejně jako v minulosti
- Plánuji investovat více
- Plánuji investovat méně
- Přestal/a jsem cestovat

10. Vnímáte koronavirus jako překážku pro cestování?

- ANO
- NE

11. Jeli byste na dovolenou, kde je zvýšený výskyt nákazy koronavirem?

- ANO
- NE

12. Kolikrát ročně jste jezdili na dovolenou před vypuknutím koronaviru?

- 1x
- 2-3x
- 3 a více krát

13. Byli jste na dovolené v roce 2020?

- Nebyl/a jsem
- Byl/a jsem v zahraničí
- Byl/a jsem v ČR
- Byl/a jsem v zahraničí i v ČR

14. Museli jste zrušit či Vám byla zrušena dovolená vlivem koronaviru?

- ANO
- NE

15. Využili jste za zrušenou dovolenou či ubytování voucher nebo Vám byly vráceny peníze?

- Využil/a jsem voucheru
- Byly mi vráceny peníze
- vloženou částku jsem přišel/a
- Neplatil/a jsem zálohu za dovolenou

16. Nechali byste se očkovat vakcínou proti koronaviru, pokud by Vám to umožnilo snáze cestovat?

- ANO
- NE
- NEVÍM

17. Uvítali byste možné zavedení tzv. covid pasů?

- ANO
- NE
- Neslyšel/a jsem o tom

18. Začali jste vlivem epidemie koronaviru více cestovat po ČR?

- Ano
- Ne

19. Plánujete dovolenou v roce 2021?

- Neplánuji
- Plánuji v ČR
- Plánuji v zahraničí
- Plánuji v ČR i v zahraničí

20. Plánujete v příštích 3 letech trávit dovolenou výhradně v ČR?

- Ano
- Ne

21. Navštívili jste v období epidemie nějakou zahraniční destinaci?

- Ano
- Ne

22. Pokud ANO, kterou?

- Napište jedno nebo více slov...

23. Co vnímáte jako největší překážku pro cestování do zahraničí?

- Strach z nákazy
- Nutnost podstoupit test či případné nařízení karantény
- Omezení služeb v dané destinaci
- Nic
- Jiné